

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

17

■ ÎN PRIMĂVARA
VICTORIEI

■ Grădina
totdeauna verde

■ O SCHIȚĂ DE
W. SAROYAN

Anul XIV nr. 17 (517) — 24 aprilie 1965

Biblioteca Centrală
Regională
Munedoara-Deva

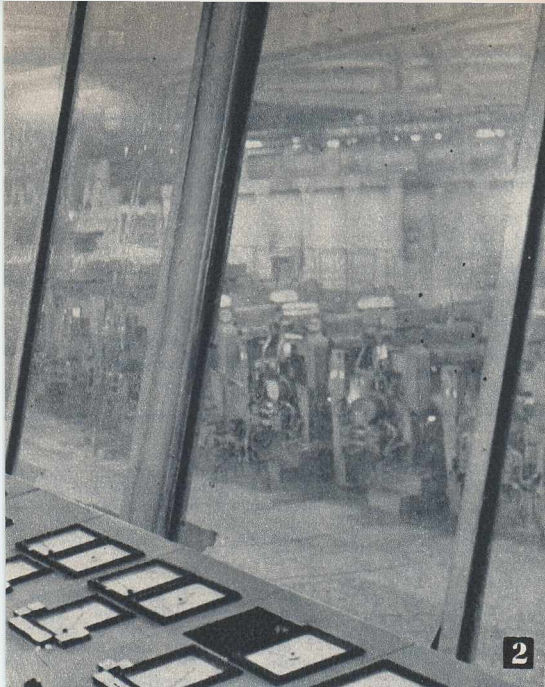
Foto-
reportajul
săptămîinii

ANGAJAMENTELE DEVIN FAPTE

Intensa activitate care se desfășoară în orașele și satele noastre în aceste zile de primăvară se face simțită de la un hotar la altul al țării. În fabrici, în uzine și pe marile șantiere, de-a lungul și de-a latul ogoarelor, în școli, laboratoare, institute de cercetări și instituții de cultură, cetățenii patriei noastre, înzecindu-și eforturile, întâmpină cu noi și strălucite victorii ziua solidarității internaționale a oamenilor muncii — 1 Mai — însufleții de apropiatul eveniment de însemnătate istorică în viața partidului și a întregii țări, al IV-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român.

Activitatea rodnică depusă de poporul nostru în toate compartimentele economiei naționale s-a concretizat în importante succese care au marcat sfârșitul primului trimestru al anului. În aceste zile, oamenii muncii desfășoară întrecerea socialistă pentru îndeplinirea la toți indicatorii a planului pe 1965 — ultimul an al șesenalului — și a angajamentelor ce și le-au luat pentru etapa ce se încheie la 1 Mai. Veștile consemnate zilnic în presă și la radio arată că, în toate regiunile patriei, numeroase colective și-au îndeplinit încă de pe acum angajamentele prevăzute pentru această etapă a întrecerii socialiste: „27.000 tone de fontă peste plan, peste 12.000.000 lei economii“, raportează furnaliștii hunedoreni. „O producție-marfă în valoare de 5.300.000 lei s-a realizat peste plan la

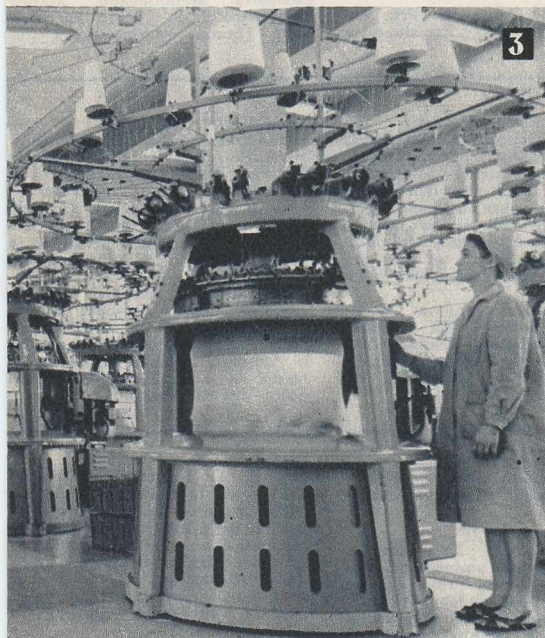

2

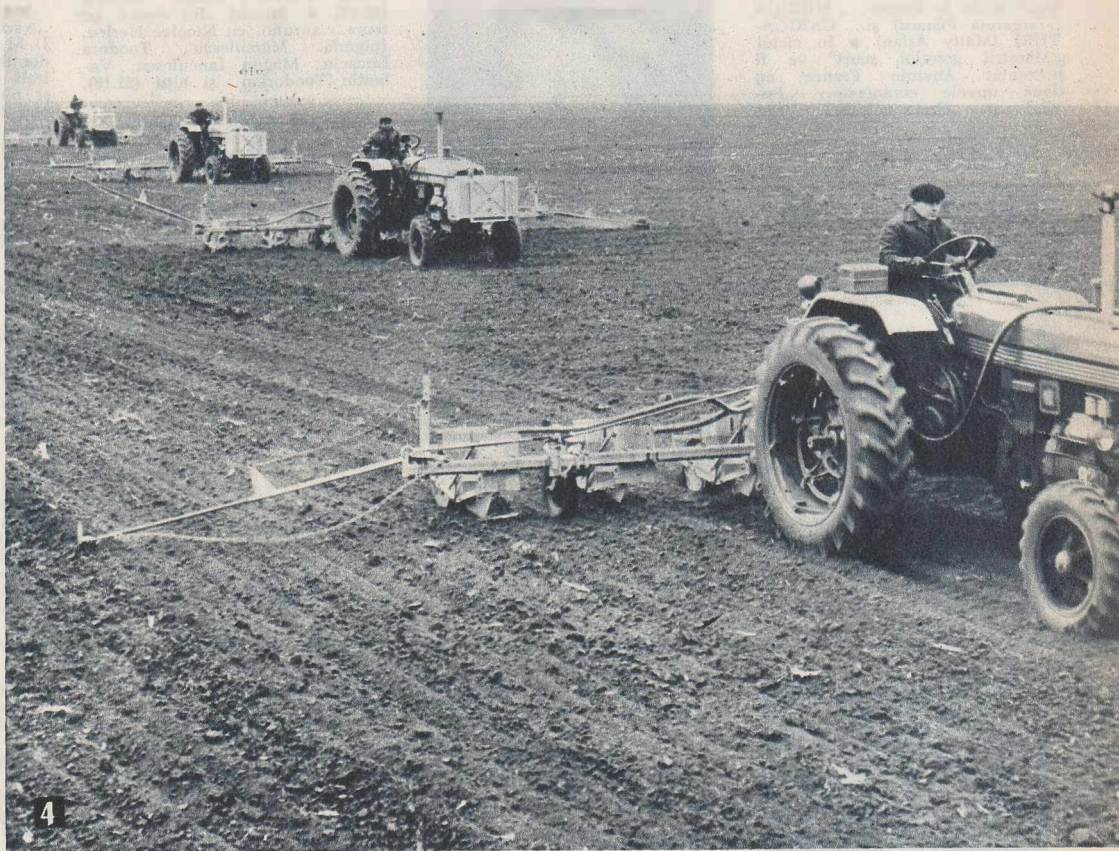
1 Pe șantierul hidrocentralei „Gheorghe Gheorghiu-Dej” de pe Argeș, angajamentele luate în cinstea zilei de 1 Mai au fost îndeplinite și depășite la aproape toate punctele de lucru. Fotografia noastră vă prezintă un instantaneu al betonării mecanizate la aducțunea principală.

2 Unul din tablourile de comandă ale laminorului de profile mici din cadrul Combinatului siderurgic Hunedoara. În întâmpinarea zilei de 1 Mai furnaliștii hunedoreni au dat peste plan 27.000 tone de fontă și au obținut peste 12.000.000 lei economii prin reducerea consumului specific de cocs, procente reduse de declasate.

3 Textiliștii de la fabrica „Moldova” din Iași și-au îndeplinit în întregime angajamentele prevăzute pentru prima etapă a întrecerii socialiste din acest an, ziua de 1 Mai.

3

4

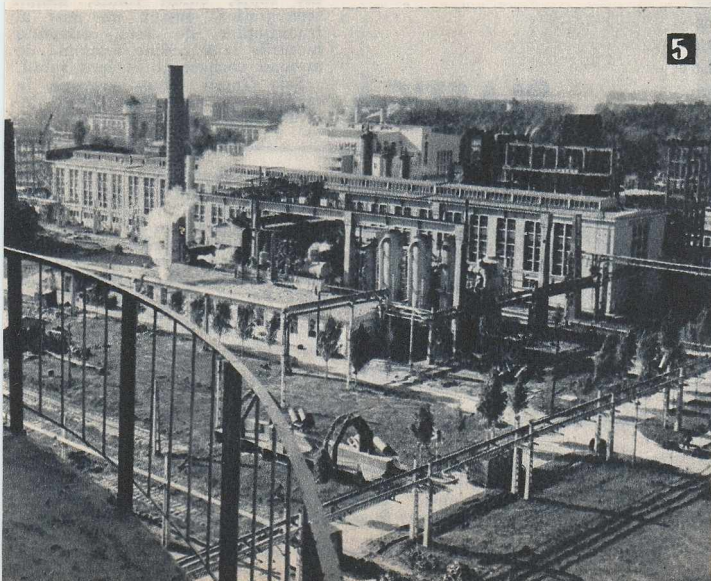
Combinatul de îngrășăminte azotoase din Piatra Neamț. În Valea Jiului, „Minerii din Aninoasa au extras peste plan mai mult de 9.000 tone cărbune, angajamentul luat pînă la 1 Mai depășindu-se cu 4.000 tone”. „A 44-a motonavă de 2.000 tone a fost lansată la apă cu un avans de 40 zile”, ne informează constructorii de nave din Galați. „Barajul hidrocentralei «Gheorghe Gheorghiu-Dej» de pe Argeș a atins de curînd 102 m”. „Colectivul rafinării Ploiești a depășit planul producției globale cu 2.751.000 lei”...

Primăvara, cu zilele ei luminoase, cu vigoarea și tinerețea ei, s-a statornicit pretutindeni. O intensă activitate pulsează pe marile șantiere, în uzine, în fabrici și pe ogoarele patriei. Întregul nostru popor își concentrează eforturile pentru a întâmpina ziua de 1 Mai cu noi succese în muncă.

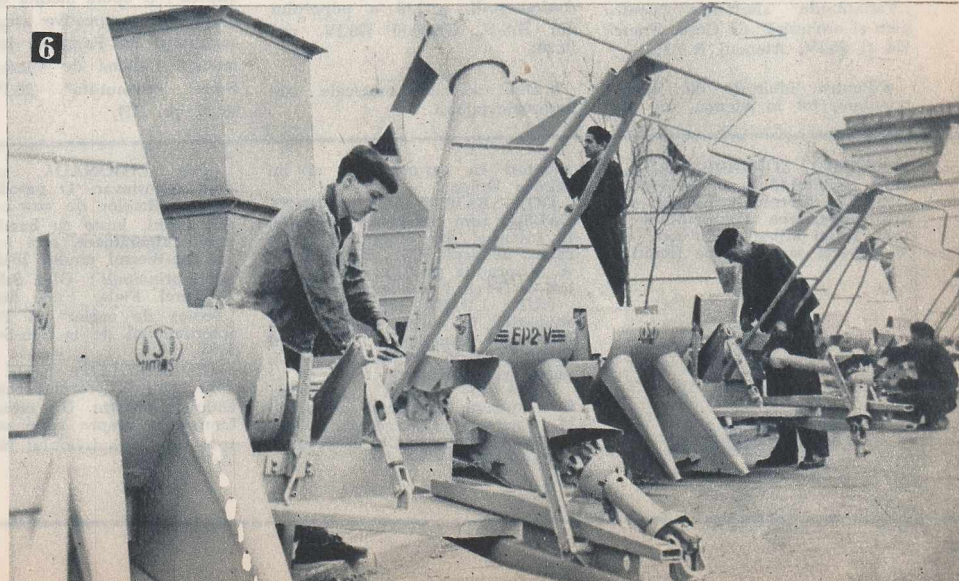
4 Fotografia noastră vă prezintă brigada de mecanizatori, condusă de Aurel Moraru, de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice din Fundulea, regiunea București, executînd lucrări de însămînțare a porumbului în vederea obținerii unei recolte bogate.

5 Și la Combinatul chimic-Făgăraș au fost îndeplinite încă de pe acum toate angajamentele luate în cinstea zilei de 1 Mai. Angajamentul privind livrarea peste plan de produse chimice a fost depășit cu peste 9.000.000 lei, iar economiile suplimentare obținute la prețul de cost se ridică la 500.000 lei.

6 Antrenat în întrecerea socialistă, colectivul uzinei „Semănătoarea” din Capitală a realizat peste plan în cinstea zilei de 1 Mai mai mult de 1.000 mașini agricole, precum și însemnate cantități de piese de schimb.

5

6

memento

DUMINICĂ 25 APRILIE. Duminică sportivă cu: **FOTBAL** (transmisie de la stadionul „23 August” și de la Praga), **MUZICĂ** (Margareta Pîslaru) și... **CARICATURĂ** (Matty Aslan) ● În ciclul „Maeștrii genului scurt” va fi prezentat Anatole France cu două nuvele ecranizate: „Putois” și „Crainquebille”. Prin-

TELEVIZIUNE

Teodora Lucaci

● Semnalăm cititorilor două cărți recent apărute în Editura politică:
— Geneviève Tabouis — *20 de ani de tensiune diplomatică*. Cunoscuta ziaristă franceză prezintă viu, personal, pe baza cunoașterii directe a faptelor, principalele evenimente politice de la crearea Ligii Națiunilor (cuprinzând și un revelator portret al lui N. Titulescu) și pînă la declanșarea celui de-al doilea război mondial.
— Rodica Georgescu — *Itinerar algerian*, o bogată informație în legătură cu eforturile și succesele poporului algerian angajat în o-

pera de refacere și construcție a țării.
● Cîteva traduceri recente: G. Courteline — *Scripte alese*, în românește de Al. Philippide, prefața de Elena Vianu; Alberto Moravia — *Indiferență*, traducere de Eta Boeriu, prefața de G. Horodincă; Frank Baum — *Vrăjitorul din Oz*, traducere de I. și C. Baltazar o reeditare, Sinclair Lewis — *Babbitt*, traducere de S. Marian, prefața și cronologie de Al. Sever.
● Și cîteva cărți de artă: N. Tonitza — un album de reproduceri alb-negru și color, prefațat

● Un nou disc (EXE-0176) în colecția de „Teatru pe disc” a „Electrecordului”. *Ultima oră* a lui Mihail Sebastian, într-o interpretare de zile mari. Minunată și învenția asta a teatrului la... domiciliu. Sint scene și acte pe care le poți asculta și de două, trei ori.
● Alt disc de teatru: *Hamlet*. Tragedia nefericitului prinț al Danemarcei, în adaptarea audio a lui Mihnea Gheorghiu. *Hamlet* — Constantin Codrescu, Ofelia — Elena Sereda, Polonius — regretatul Willy Ronea (EXE-0169).

tre interpreți: Fory Etterle, Sandu Rădulescu, Mimi Enăceanu, Mihai Potino, Sandu Sticlaru (19.45) ● Montaj din opere pe tema... aurului, cu Nicolae Herlea, Iolanda Mărculescu, Teodora Lucaci, Magda Ianculescu, Valentin Teodorian și alții (21.10).

LUNI 26 APRILIE. Tudor Argezi pe meridianele lumii. Emisiunea folosește diferite modalități — recitarea, dansul, materiale iconografice — pentru a sugera ecoul internațional al operei argeziene (20.00) ● Filmul românesc „La patru pași de infi-

nit”, premiat recent la Festivalul de la Mar del Plata (20.30).
MARTI 27 APRILIE. Piesa „Năzdrăvanul occidental” de J. M. Synge în interpretarea studenților Institutului de artă teatrală și cinematografică. Spirituală și pitorească, cu puternice rădăcini folclorice, comedia aceasta e una din operele de frunte ale dramaturgiei moderne irlandeze (20.00).
JOI 29 APRILIE. Clubul tineretului (19.45).
VINERI 30 APRILIE. Prin expozițiile Capitalei. Emisiune-re-

portaj înfățișînd ultimele expoziții de artă plastică (21.00) ● Iubitorilor muzicii le semnalăm o emisiune care, sperăm, va deveni periodică: „Vitrina discului” (21.20).

DISCURI

SIMBĂTA 1 MAI. Transmisia demonstrației oamenilor muncii din Capitală cu prilejul zilei de 1 Mai (în jurul orei 9.00) ● În cursul serii (ora 20.30) o amplă emisiune muzical-distractivă cu Vali Niculescu, Margareta Pîslaru, Cleopatra Melidoneanu, Marica Munteanu, Trio „Do-Re-Mi”, Nicolae Țăranu, Marius Iorga ș.a.

de Raul Șerban; *Mănăstirea Voroneț* și *Mănăstirea Moldovița* (ambele în colecția „Mici îndreptare de monumente istorice”); *Drobeta* de D. Teodor (carte pusă la punct pe baza ultimelor cercetări în relevarea istoriei acestui oraș); *Muzeul etnografic al Moldovei* de Gh. Bodor, un bun prilej de reamintire a comorilor acestui muzeu.
● Al șaptelea centenar Dante Alighieri: peste 40 de traduceri noi ale capodoperei *Divina Comedia* în Anglia, Canada, Franța, România, S.U.A., U.R.S.S., Venezuela etc.

● Colecția UNESCO a operelor reprezentative din literatura universală publică *Textes sacrés d'Afrique Noire* — culegere de literatură orală din diferite regiuni și țări ale Africii. (Textele vor fi cuprinse și într-o viitoare antologie a literaturii africane, în patru volume, editată tot de UNESCO).
● Cunoscutul scriitor polonez Stanisław Lem a publicat un volum de povestiri, *Invincibilul*, închinat marilor cuceriri ale omului în Cosmos. Opera lui Lem se bucură de o largă popularitate în multe țări ale lumii.

CARTEA

CINCI SCHIȚE DE CARAGIALE ȘI CINTĂREAȚA CHEALĂ. Încercare interesantă de a se stabili influența comicului marelui „I. L.” asupra lui Eugen Ionescu într-un spectacol ce merită atenție ca manieră și modalități comice (Teatrul Mic).

CHIRITA ÎN PROVINCIE de V. Alecsandri. Constant mare succes al Teatrului Național din Iași urmărit de un public entuziast care vine să-și aplaude actorul favorit: Miluță Gheorghiu.

VARĂ ȘI FUM de Tennessee Williams. O premieră pe țară la același teatru. Cei care au văzut filmul vor recunoaște superioritatea unui text dramatic găndit în spectacol și relevând mari valențe actricești. Regia: Crin Teodorescu.

ALI BABA ȘI CEI 40 DE... ACROBAȚI. Experiment de spectacol, cu text, la circ. Umorul cam săracuț și forțat. Cercul ne este dator și cu numere tot mai bune, originale.

KATIA ȘI CROCODILUL ȘI 5 SĂPTĂMINI ÎN BALON. Teatrul de păpuși „Licurici” din Bacău a prezentat, în cadrul unui turneu, două spectacole și în Capitală, din păcate în săli improprii. Notabilă regia lui Petru Valter

și munca onestă a unui colectiv ce trebuie să-și sporească măiestria artistică.

CENUȘĂREASA. La capitolul teatru de păpuși, amintim și dramatizarea datorată tinărului și sensibilului poet clujean Al. Căprariu în interpretarea păpușarilor ieșeni. Sint de amintit numele cititorva remarcabili artiști ai „scenei mici”: N. Brehnescu, Ion Agachi, C. Brehnescu, Emil Petcu, Simone Agachi etc. De reținut: în septembrie are loc la București marea înfruntare păpușărească: Festivalul mondial al teatrelor de marionete și păpuși.

PATIMA ROȘIE. Pînă să fi intrat în repertoriul vreuunui teatru profesionist iată cunoscuta piesă a lui Mihail Sorbul jucată de stu-

denți de la Institutul de teatru (clasa prof. I. Fintesteanu, lector Sanda Manu). Încercare, parțial izbutită, de a stompa tentele melodramatice ale textului, pendulare între fior tragic și ironic. Tineretea interpretelor, ca totdeauna cuceritoare. Tofana: Ruxandra Sireteanu (Studiul Institutului de teatru).

● Am vrea să vedem — intrînd în repertoriul permanent al teatrelor — spectacole ca: **ASCENSIUNEA LUI ARTURO UI POATE FI OPRITĂ, DOMNUL PUNTILĂ ȘI SLUGA SA MATTI** (Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești), **SVEJK ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL** (Teatrul de Comedie), **SURORILE BOGA ȘI (de ce nu?) CITADELA SFĂRMĂTĂ** (Teatrul Național)... E atît de greu?

Miluță Gheorghiu

TEATRU

● Evenimentul săptămîinii: dirijorul englez *Anatole Ftstoulari* la Filarmonica „George Enescu” (după un turneu prin țară). Fantezia simfonică „Francesca da Rimini” de Ceikovski, Simfonia a VII-a de Beethoven. În acest program, riguros tradițional, *Valentin Gheorghiu* interpretează „Variațiunile simfonice pentru pian și orchestră” de César Franck (24 și 25.IV, Ateneu R.P.R.).

● Pentru iubitorii de muzică populară, tot la Ateneu, un con-

cert al orchestrei „Barbu Lăutaru”. Dirijează *Ionel Budișteanu*, soliști: *Angela Moldovan, Maria Lătarețu, Nicolae Băluță, Damian Luca, Ion Cristoreanu, Ana Ispas, Vlad Dionisie* (25.IV, ora 20.00).

● Săptămîna aceasta la Operă: „Trubadurul” cu soprana *Medea Amiranășvili*, artistă a poporului din R.S.S. Gruzină (29.IV, ora 19.30).

● Din ciclurile muzicale ale Radioteleviziunii:

— „Simfonii” de Gustav Mahler. Simfonia a II-a în re minor; orchestra simfonică, corurile de femei și copii ale Radioteleviziunii, dirijor *Emanoil Elenescu* (27.IV, ora 18.05, pr. III).

— „Pagini din muzica clasică”. O operă inedită care deschide noi perspective asupra personalității lui Pergolesi în istoria muzicii italiene de operă: „Lo Frate „nnamurato” (26.IV, ora 18.05, pr. III).

MUZICĂ

PLASTICĂ

Scenă din filmul ceh „Joe limonadă”

NEAMUL ȘOIMĂREȘTILOR, a treia săptămîna la cinematograful „Patria”. Interesul publicului pentru ecranizarea cunoscutului roman al lui Mihail Sadoveanu este în general satisfăcut de filmul de

aventuri în eastmancolor al lui Mircea Drăgan.

DOI BĂIEȚI CA PINEA CALDĂ, film românesc. Comedie, în intenție, dar umorul a rămas cam... nedospit. Cei „doi băieți”: A. Ciurumia și Zighi Munte, actori la Teatrul Național din Cluj. **GURA LUMII**, scurt-metraj de animație, în culori, realizare a Studioului „Animafilm”. Scenariul și regia: Horia Ștefănescu. Satiră, veselă și tristă...
FATA ÎN DOLIU, premieră, film spaniol. Scenariul și regia: M. Summers. Protagonistă: Maria Jose Alfonso. Un film amar despre realități amare.

JOE LIMONADĂ, premieră, film cehoslovac. O parodie izbutită a filmelor de cow-boy: bătaii, răpiri, lupte cu bandiții, pasiuni fulgerătoare, eroi invincibili în Far-Westul anului 1885. Interpreți principali: Olga Schoberova și Karel Fiala. Film distinct cu „Scoica de argint” la Festivalul internațional de la San-Sebastian, 1964.

CU BICICLETA SPRE LUNĂ, film olandez, prezență insolită pe ecranele noastre. Un subiect contemporan, despre căile care duc spre ratarea individului într-o societate ostilă.

Sala Dalles: retrospectiva pictorului Aurel Ciupe cuprinde o selecție din trei decenii de creație. Operă constant lirică, animată de sentimentul concretului, de scrupulul expresivității cromatice, de respect pentru meșteșug și de dispreț pentru improvizare.

Sala din Calea Victoriei: Margareta Sterian. Pictura sa în forme simple, culori fluide, lumini scenografice, emană un gust al frumuseților de seră, adaptînd lucrurile la o ordine feminină de armonii cochetă și de fard subtil.

Sala Onești: luna gravurii, în legătură cu care vom reveni într-un număr viitor al revistei.

● Mai bune sau mai puțin bune, dar mult vizionate, patru filme de capă și spadă în repertoriul cinematografic al săptămîinii: *Scaramouche*, *Cartouche*, *Căpitanul Fracasse* și *Misterele Parisului*. Cu alte cuvinte... Gerard Barry, Jean-Paul Belmondo, Jean Marais... Să ne pregătim pentru Alain Delon și Virna Lisi în *Laleaua neagră*!

● Festivalul filmului de la Cannes de anul acesta va avea ca președinte pe cunoscuta actriță americană Olivia de Havilland.

CINEMA

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

GRĂDINA TOT- DEA- UNA VERDE

Producția mare a combinatului de sere este asigurată de specialiști cu înaltă calificare. Inginerul Ion Rădulescu și tehniciana Maria Suci verifică stadiul de dezvoltare a castraveților în vederea recoltării.

Un teren de un hectar nu-i o suprafață mică. Să-l ari cu boii îți trebuie 2-3 zile. Să-l acoperi cu un schelet metalic și apoi să așezi pe toată suprafața, bucată cu bucată, plăcile de sticlă, ca la adăpostul lor să cultivi legumele, este într-adevăr ceva. Vorbeam de un hectar. Dar la Arad sînt 22 hectare de sere, adevărate cetăți din oțel și sticlă. E o întindere uriașă. Luciul acoperișurilor îți dă impresia unui lac a cărui apă vălurită de adierea vîntului reflectă razele soarelui. Construcția complexului de sere de la Arad s-a făcut pe baza unei hotărîri a guvernului prin care se urmărește dezvoltarea acestui bazin legumicol cu veche tradiție. Serele vor fi extinse în continuare; numai în această vară vor mai fi date în folosință alte 12 hectare.

Alei drepte despart diferitele blocuri de seră. Înaintezi pe una din ele. În interior te întîmpină o baie de căldură

I. HERȚEG
(Continuare în pag. 6)

GRĂDINA TOT- DEA- UNA VERDE

și lumină. Tufele de roșii se înalță pe instalația de susținere. Pe alea din mijloc, a cărei lungime atinge 400 de metri, circulă motocare încărcate cu lăzi pline cu roșii și castraveți. Se culege a doua recoltă din anotimpul friguros. Și-i o recoltă bună cum nici în câmp nu s-a ajuns să se culegă. În cele două cicluri de vegetație se obțin în medie la hectar 130.000 kg roșii sau 250.000 kg castraveți. Serele pot fi comparate cu o fabrică uriașă de vitamine.

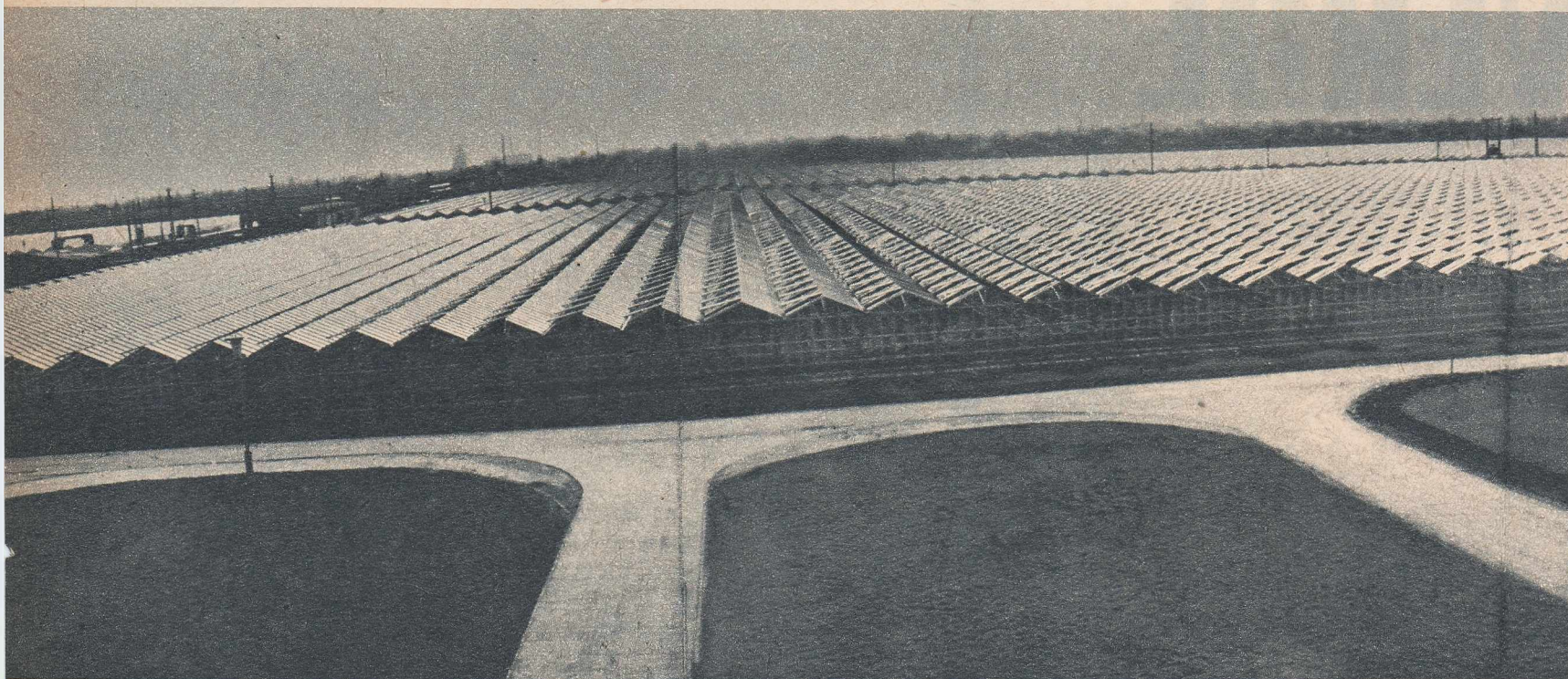
Aici, la fabrica de legume de la Arad, atrag atenția nu numai dimensiunile construcției și cantitățile mari de roșii și castraveți. Prezintă un interes deosebit gradul ridicat de mecanizare și automatizare a proceselor de muncă. Căldura, umiditatea, hrana necesară plantelor, toate sînt dozate pe bază științifică, cu ajutorul aparatelor ținîndu-se seama de nevoile plantelor. Este necesar un anumit grad de căldură?

N-ai decît să fixezi indicatorul de la termostat la nivelul corespunzător și, fără să intervină mîna omului, interiorul serei capătă temperatura necesară. Dorești ploaie? O apăsare pe un buton și plouă... ca în miez de vară. E atmosfera prea încărcată cu vapori și plantele ar putea suferi? Nu fiți îngrijorați. Aerisirea se produce de îndată ce aparatele sesizează acest lucru. Așa se face că în complexul de sere de la Arad se menține tot timpul o căldură și o umiditate optime pentru plante, iar irigarea se face după nevoie. Și toate sînt dirijate cu mijloacele tehnicii celei mai moderne.

Uneori, pe timp de iarnă, și se încălzește greu camera care are doar cîteva metri pătrați. Poștește și încălzește o seră de cîteva hectare. Și totuși sera se încălzește, ba chiar foarte repede. Sau, mai bine zis, este caldă tot timpul. Apa fierbinte este adusă prin conducte de la uzina termoelec-

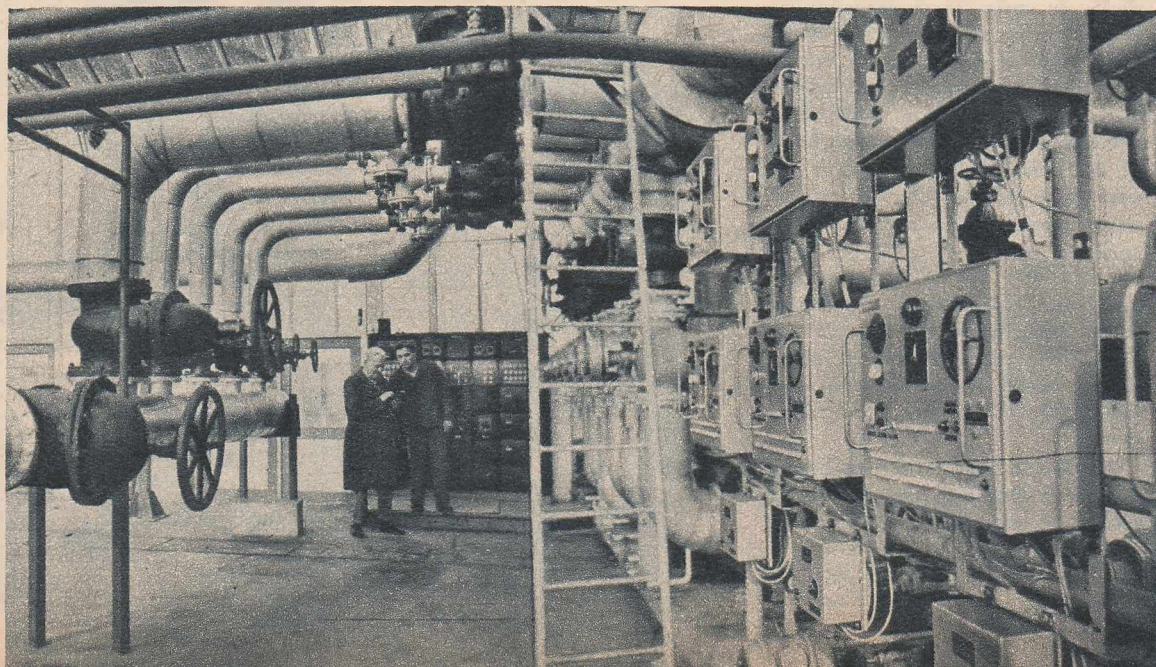
trică a orașului, situată la o distanță de 2 km. Ea nu este trimisă direct în sere, pentru că ar însemna ca aici să fie ori prea cald, ori prea frig. Trece mai întîi pe la așa-zisul punct termic, o instalație anexă fiecărui corp de seră. De aci apa fierbinte va porni numai la comanda primită de la termostatele din seră. Cînd se constată că interiorul a început să se răcească, instalațiile automate transmit o comandă la punctul termic. Servomotoarele deschid vanele și apa fierbinte năvălește în rețeaua de țevi. Atunci cînd aparatele înregistrează creșterea temperaturii o nouă comandă închide vanele din nou. Și în toată această complicată lucrare, specialistul nu are altă atribuție decît să fixeze dinainte temperatura dorită, ținînd seama de cerințele plantei.

Am amintit de ploaia la comandă. După cum se știe, legumele consumă multă apă. Aici ea este la discreție și poate fi comandată în orice mo-

Vedere generală a Combinatului de sere Gostat-Arad.

Punctul termic de unde se dirijează apa pentru încălzirea serelor și tabloul de comandă a instalației de irigare.

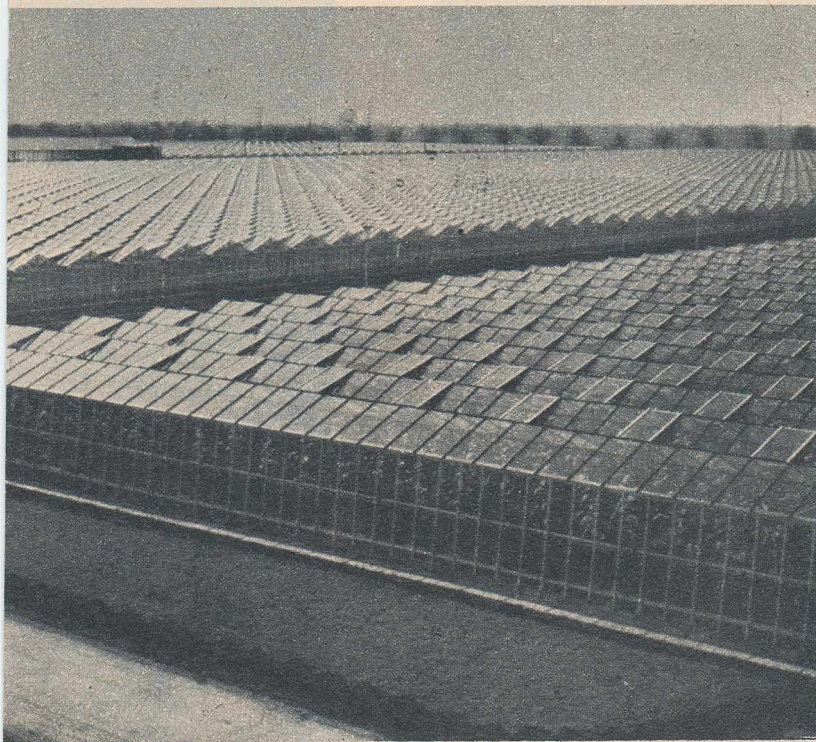
ment. La punctul termic, clădirea anexă serei de care am amintit, se găsesc și pompele care trimit apa în țevile din seră prevăzute cu duze pentru pulverizare. Aici intră în funcție automată. Și iată cum. Sintem în fața unui tablou de comandă cu obișnuitele butoane, cadrane, ca într-o fabrică modernă. Butoanele respective declanșează ploaia. Fiecare din ele corespunde unei porțiuni din seră. Apăsând un buton, ploaia pomește imediat, iar pe un cadran alăturat operatorul are posibilitatea să urmărească de câte ori ploaia revine pe locul respectiv. Există și un aparat care declanșează instalația de irigare după program. Este de ajuns să fixezi la ce oră să se facă lucrarea și cât anume să dureze, ca apoi instalația să intre singură în funcțiune. Tehnicianul care lucrează aici poate să-și vadă liniștit de treburi, fiind sigur că aparatele automate nu vor greși.

După irigare, în sere fiind cald,

geamurile de pe acoperiș. Aerul proaspăt de afară pătrunde în seră, iar când aparatele înregistrează că atmosfera este cea stabilită de specialiști, dau o nouă comandă — de astă dată pentru închiderea geamurilor — și pîrghiile de care am vorbit acționează în sens invers.

În serele de la Arad a început recoltatul roșiilor și castraveților din al doilea ciclu de vegetație. Urmărim motocarele care transportă lădițele cu roșiile date în pîrg și castraveții lungi de cîte o jumătate de metru. Se îndreaptă spre secția de sortare. Aici, pe o bandă rulantă, roșiile sînt alese după mărime și ambalate în lădițe. O mașină originală face sortatul cas-

Tot în sere au intrat și tractoare speciale cu ajutorul cărora se pregătește solul pentru viitoarele culturi de roșii și castraveți.

Toată producția sereilor ajunge la secția de sortare, de unde, ambalate, legumele sînt expediate unităților comerciale.

umiditatea aerului crește. Este deci necesar să se facă aerisirea. Ce muncă ar trebui să se depună dacă la suprafețe de hectare de seră, și deci de zeci de mii de metri cubi de atmosferă, operația s-ar face manual! E vorba doar de mii de guri de aerisire. Omul n-ar putea ști cu precizie cît timp să lase deschise ferestrele pentru a nu dăuna plantelor. Iată de ce și această operație a fost lăsată în seama automatelor. În fiecare seră se află un așa-zis dulap de microclimat, termometre de rezistență, higrometre și regulatoare. Dacă se constată depășirea cuantumului necesar de umiditate, sînt puse în funcție automat niște motoare electrice. Ele acționează asupra unor bare și pîrghii care deschid puțin cîte puțin

traveților după lungime. Și apoi produsele iau drumul comerțului.

★

Vizitînd complexul de sere de la Arad ai o imagine a muncii omului care reușește să stăpînească natura în folosul lui. Legume proaspete în perioada rece a anului înseamnă vitamine și sănătate. Serele nu sînt deci numai fabrici de legume, ci și un izvor de sănătate.

Combinatul de la Arad contribuie la dezvoltarea acestui important bazin legumicol care asigură comerțului cantități mari de legume proaspete pentru aprovizionarea populației. Gradul ridicat de automatizare și mecanizare a lucrărilor constituie un pas important pe drumul introducerii unei tehnici avansate în agricultură.

I. HERȚEG
Fotografiile de S. STEINER

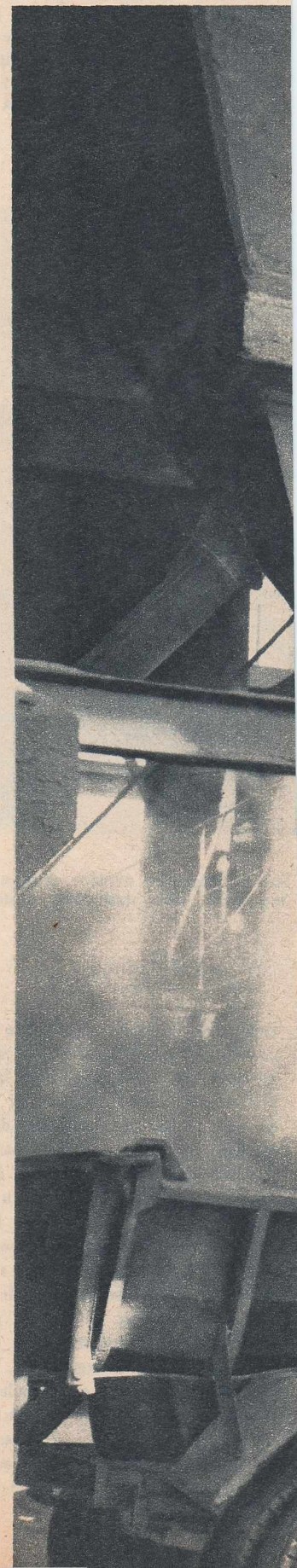
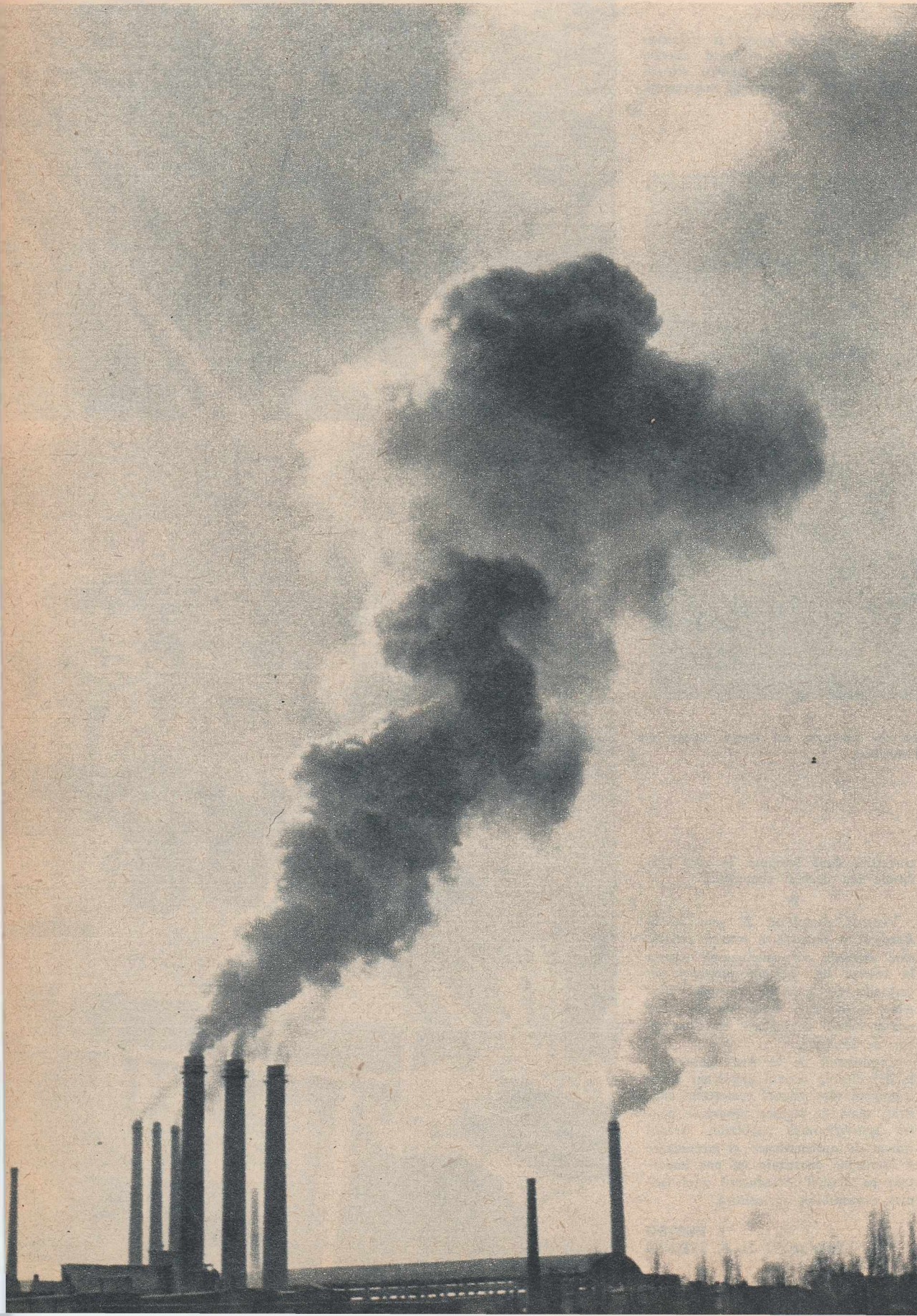

VÎNĂTORII

Acești nori de fum, evacuați prin coșurile Fabricii de ciment din Turda, transportau pînă nu demult zeci de tone de praf.

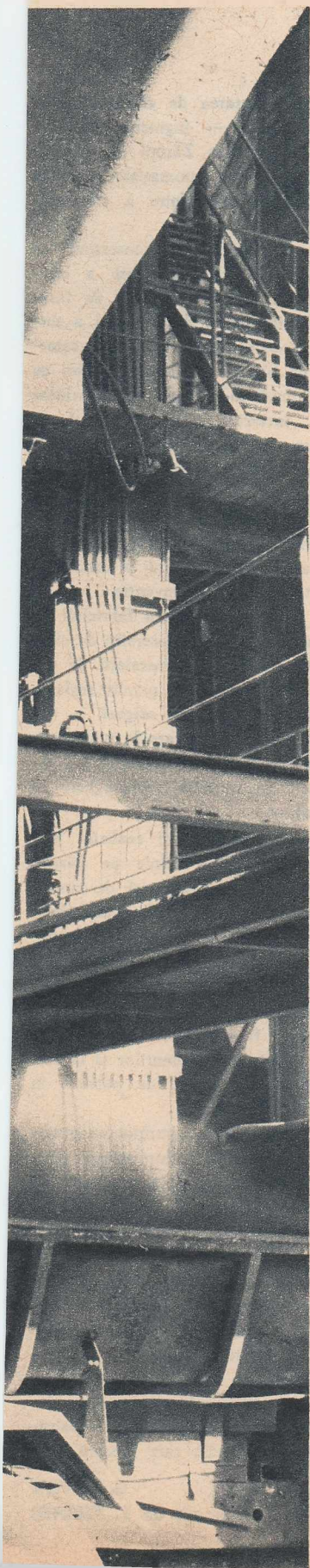
Evacuarea prafului din unul depozitele de reținere ale cam de desprăfuire.

DE PRAF

O construcție masivă din beton armat adăpostește ansamblul desprăfătorului.

Un om de talie mijlocie — au constatat specialiștii — inhalează zilnic aproximativ 13.000 litri de aer. În orașele încălzite în exclusivitate cu cărbuni și mai ales în cartierele de locuințe aflate în apropierea zonelor industriale, praful evacuat prin coșurile clădirilor și unităților industriale poate însuma, în unele cazuri, până la 5-6 milioane particule la fiecare litru de aer. Este ușor de imaginat ce efect dăunător ar putea avea asupra organismului omenesc asemenea cantități de praf.

Uriașul volum de gaze arse, care duc cu ele până la mari distanțe o sumedenie de sorturi de pulberi, de la cenușa cărbunilor și a prafului de ciment până la microscopicele particule de substanțe și metale scumpe, viciază aerul din împrejurimile aglomerărilor industriale și apoi încet-încet, sau mai repede cu ajutorul ploilor, se depun peste tot ce întâlnesc în cale, holde și pășuni, livezi și păduri, parcuri și orașe. Se infiltrează discret în încheieturile mașinilor și utilajelor industriale uzându-le prematur, pătrund în locuințe, iar o dată cu inspirația în organismul omului și al celorlalte vietătoare.

Constatând aceste efecte negative, oamenii s-au preocupat permanent să găsească mijloace potrivite pentru a le înlătura.

Cercetările s-au desfășurat pe două căi principale: pe de o parte s-a căutat conducerea și eliberarea fumului în atmosferă la înălțimi tot mai mari, de unde curenții aerieni să-l împrăștie transportându-l cât mai departe posibil, fapt ce a dus la dezvoltarea continuă a tehnicii construirii coșurilor de fum și a mijloacelor de evacuare a fumului cu o viteză tot mai mare. Pe de altă parte lupta s-a dus pentru a purifica aceste gaze arse, prin reținerea componentelor nocive sau a particulelor ce prezintă o importanță economică.

În țara noastră, unde creșterea continuă a numărului unităților industriale duce în mod firesc și la înmulțirea emițătorilor de praf, măsurile permanente pentru protejarea sănătății omului s-au concretizat în ultimii ani

G. IOVIȚU

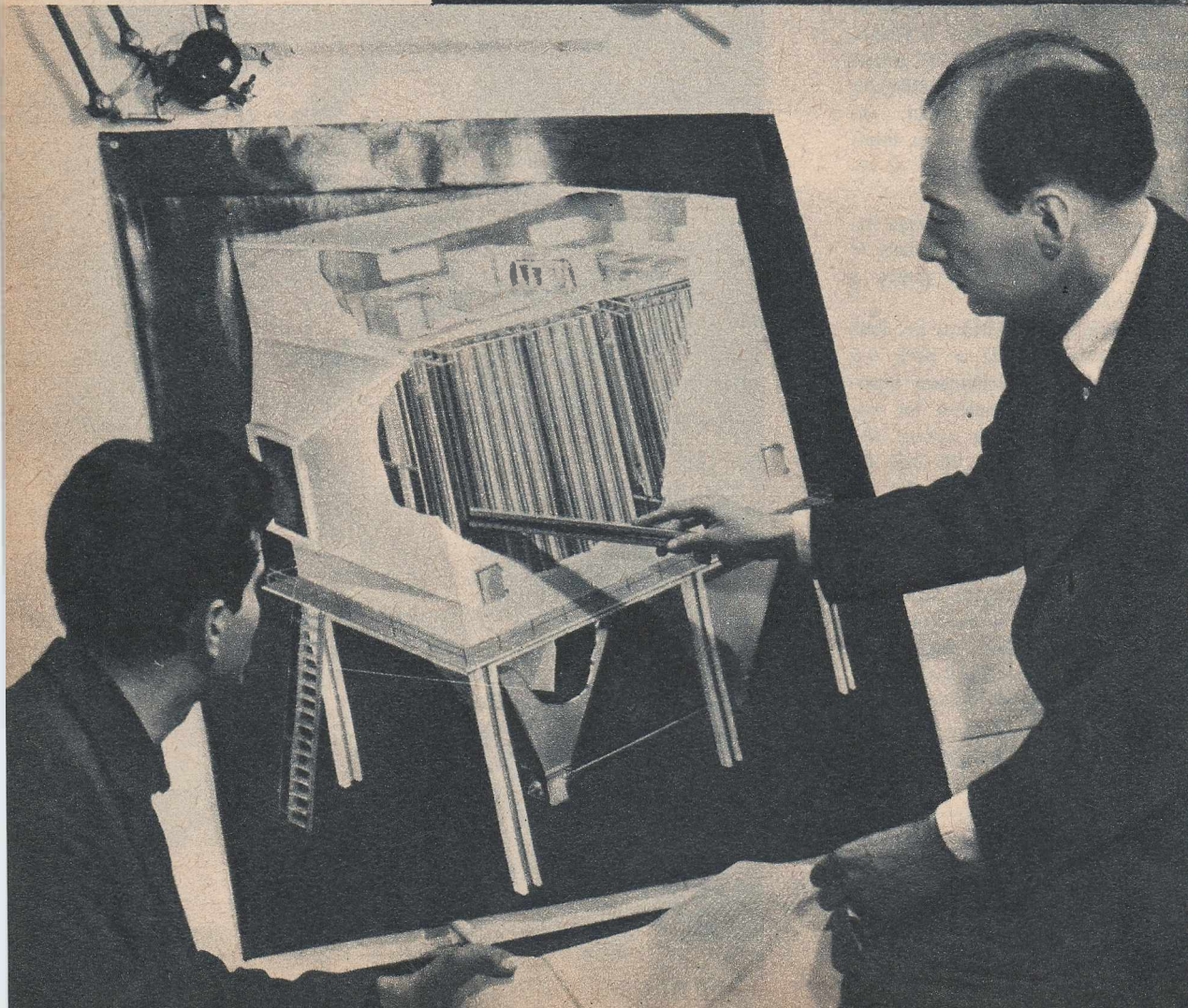
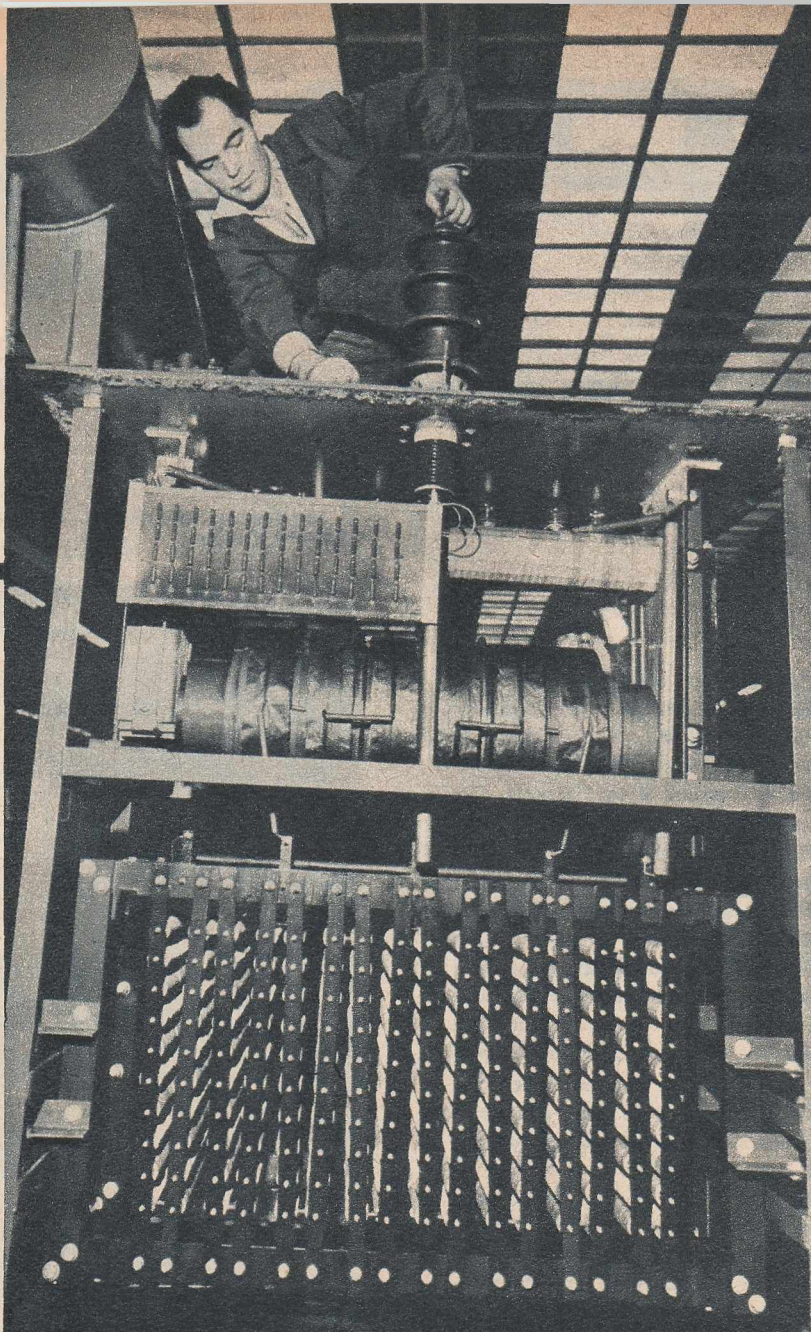
(Continuare în pag. 10)

VINATORII DE PRAF

Inima agregatului — transformatorul de înaltă tensiune — este pregătită pentru a fi introdusă în cuvă.

Interiorul fotomachetei. Se văd electrozii reținători ai prafului. ▼

și prin inventarea de către doi specialiști români — inginerii Dan Fințescu și Romulus Zăroni — a echipamentului de automatizare pentru camerele de desprăfuire a electrofiltrelor.

Cei doi specialiști, constatând că funcționarea nesatisfăcătoare a electrofiltrelor este determinată de insuficiența instalației de comandă a surselor electrice de alimentare a camerelor de filtrare a electrofiltrelor, au reușit după îndelungate și laborioase studii, încercări și experimentări, să realizeze un echipament complex și original datorită căruia s-a asigurat construirea în țară a unor electrofiltre superioare celor străine. De altfel originalitatea soluțiilor folosite în realizarea echipamentului a condus la caracterizarea sa ca invenție.

În prezent majoritatea fabricilor de ciment din țară sînt deservite de electrofiltre echipate cu instalații de comandă automată care permit reglarea continuă a tensiunii, asigură o eficiență optimă de filtrare în toate condițiile tehnologice și, lucru foarte important, nu necesită supraveghere în exploatare.

Datorită acestei noi realizări tehnice sînt reținute zilnic pe pămînt pînă la 170 tone de praf de ciment — care nu mai impurifică atmosfera, nu mai atentează la sănătatea oamenilor. În plus, ca urmare a cercetărilor și experimentărilor efectuate de specialiști, în scurtă vreme tot praful captat va fi valorificat prin folosirea sa la construirea drumurilor și la stabilizarea unor zone de pămînt în scopuri industriale.

În paralel, prin continuarea studiilor cu privire la perfecționarea agregatului de desprăfuire și adaptarea sa la un număr cît mai mare de fabrici din cît mai multe domenii ale economiei naționale, se cercetează și caracteristicile diferitelor pulberi conținute în gazele arse — pentru realizarea randamentului maxim de reținere ale acestora.

Fotografiile de față vă înfățișează noul electrofiltru de concepție și fabricație românească, montat în fabricile de ciment din țara noastră.

G. IOVIȚU
Fotografii de S. STEINER

Arhitectul Mirza (Geo Barton) este impacientat : expansivitatea Rodicăi (Coca Andronescu) îi poate amenința liniștea căsniciei.

CIND ÎNȚILNEȘTI ÎN CALE ÎNGERUL

Îngerul pe care Sidonia Drăgușanu ne propune să-l întâlnim în sala Teatrului Național bucureștean are pasiunea vestimentației negre și a cóniacului franțuzesc, se apropie neliniștit de 40 de ani și simte nevoia unui „țârș de care să se priponească”, adică a unui soț care să-i ofere certitudini și situație materială. Drept care își filie pătuș aripile negre în jurul arhitectului Grigore Mirza care, obișnuit de altfel cu mici zboruri extraconjugale, și-l permite și pe acesta, nebănuind cât de departe îl poate duce de țărșul cald al căsniciei. Întilnirea cu îngerul brun, pe nume Gina Beiu, se dovedește însă primejdioasă, catastrofa matrimonială se dezlănțuie și...

Să ne oprim aici. Piesa ar putea fi povestită și în felul acesta, un misogin ar face-o cu satisfacție, dar asta ar însemna să-i denaturăm sensul. Și poate că însuși titlul piesei nu este cel mai fericit găsit, mutând centrul de greutate de pe o problemă pe alta și părind a încărcă cu responsabilitate doar aripile fragile ale îngerului „fatal”. De fapt, piesa Sidoniei Drăgușanu acuză în primul rând o anume concepție masculină despre căsnicie (ținând de norme și mentalități moștenite) după care respectabilitatea matrimonială nu este cu nimic atinsă — ba poate dimpotrivă, întărită — de către micile aventuri erotice ale soțului. Grigore Mirza, iubindu-și, stimându-și, apreciindu-și soția — dar mai ales afirmând oricui aceste înălțătoare simțăminte ale sale — nu se demonstrează de loc, practic, ca un adept al monogamiei. Piesa Sidoniei Drăgușanu îl admonestează sever, situațiile în care este pus îi demonstrează șubrezenia morală, irresponsabilitatea și, uneori, ridicolul. Grigore Mirza termină prin a fi sancționat o dată cu căderea finală a cortinei: soția îl părăsește.

Dacă veți spune că subiectul vă pare oarecum cunoscut, va trebui să confirmăm: da, piesa se înfășoară pe aceeași undă tematică cu „Fii cuminte, Cristofor I”, apărută puțin înainte pe altă scenă bucureșteană. Piesa lui Aurel Baranga făcea o piruetă grațioasă, își atrăgea eroul frivol într-o farsă spumoasă și-l pedepsea cu cascade de ris ironic. „Întilnirea cu îngerul” e însă o piesă amară pe alocuri, nu degeaba a fost subintitulată de către autoare o „comedie dramatică”. Aceeași problemă — a vieții conjugale, a adevărului sau a minciunii din căsnicie, a soluțiilor pe care le dă actualul context social acestei probleme — a fost abordată de astă dată nu din unghiul comediografului (care are, de altfel, toate avantajele și mai ales știuta adeziune a publicului); autoarea a privit realitatea în față, franc, lucid, fără cruțare, și a reușit să descifreze adâncile implicații psihologice ale problemei. De aici o anume rezonanță gravă, dramatică, pe care hazul o înviează numai atunci când între aparența onorabilă și esența ușuratică a arhitectului Mirza — de exemplu — intervine acel conflict generator de umor.

S-a vorbit, în unele comentarii critice, despre o anumită limitare tematică a piesei, care nu ar reuși să depășească spațiul restrâns al relațiilor familiale, având doar rezonanța redusă a unei „piese de cameră”. E drept, dramaturgia Sidoniei Drăgușanu revine insistent asupra acestei sfere de preocupări, dar revenirea e delibată, autoarea fiind o bună cumoscătoare a zonei afective a sufletului omenesc și investigând-o de pe poziția morală a zilelor noastre.

În cazul „Întilnirii cu îngerul”, piesa mi se pare a avea limitele pe care și le-a propus să le aibă și că, renunțând la amploarea tematică, ea a câștigat în adâncime psihologică a personajelor. Grigore Mirza este un erou construit cu minuțiozitate și urmărit atent pe cele două planuri ale existenței și

psihologiei sale: pe de o parte, persoana onorabilă, arhitectul cu morgă și cu poziție socială, așifind cu ostentație principii și intransigență morală; pe de altă parte, bărbatul superficial, irresponsabil, slab, pe care autoarea îl persiflează, înviind de altfel și pe interpretul rolului la o atitudine persiflatoare față de personaj. Există — în schiță — și câteva interesante personaje feminine: înfășoară aici soția liniștitoare, caldă, echilibrată, care știe, atunci când e cazul, să-și apere cu fermitate demnitatea (e Stela Mirza, soția mult respectată, dar la fel de mult mințită, a arhitectului Mirza); o află pe tinăra sentimentală și încrezătoare, gata să tragă concluzii amare din „mici” ei experiențe, să suspine, să implore continuarea unei „iubiri imposibile”, care fusese de fapt, pentru Mirza, cea mai banală și neangajantă aventură (e proiectanta Rodica Diaconu); o cunoști pe doctorița Liliana Botez, femeia unei singure și mari iubiri; dar mai ales o descoperi pe această Gina Beiu, gata să-și clădească fără scrupule fericirea pe nefericirea unei alte femei. E personajul cel mai complex și cel mai curajos al piesei: autoarea nu se grăbește să acuze și să condamne, ea caută să descifreze partea de vină a eroinei în ratarea vieții ei sociale și sentimentale. Ar fi fost mai simplu — dar mai schematic — să aducă pe scenă tipul aventurieri frivole și ieftine, dar autoarea nu lucrează cu contraste de alb și negru, ea conferă Ginei Beiu o personalitate contradictorie, în ale cărei determinări intră un trecut dureros, de prea multe ori frustrat și umilit. Gina Beiu nu este justificată, ci doar explicată, și cauzele ratării ei se găsesc de fapt, în bună măsură, în aceeași mentalitate masculină egoistă și retrogradă.

Peste sensibilitatea feminină a autoarei a intervenit — în spectacol — luciditatea și umorul de calitate al regizorului Mihai Berechet. Poate că regia ar fi trebuit să fie mai atentă la ritmul spectacolului, să strângă anumite scene excesiv dilatate ale piesei (vezi tabloul din cabană ori discuțiile cu șoferul Marin) și să evite apăsarea pe erotismul anumitor scene (întilnirea Ginei Beiu cu studentul Remus). Spectacolul are însă evidente calități în ce privește arta portretului scenic. Iar arta aceasta începe de la distribuție. Contrazicând inerțiile, Mihai Berechet l-a distribuit pe Geo Barton în rol de comedie, pe Irina Răchiteanu în rol de cochetă, le-a alăturat, cu curaj, acestor prime viori ale Naționalului, un tânăr student — Dan Tufaru — fără teama de a-l vedea acoperit de măiestria partenerilor (nici nu a fost, de altfel). Și, într-adevăr, distribuția s-a dovedit excelentă. Geo Barton fi dă arhitectului Mirza tot farmecul și ridicolul ce i se cuvin, îi prezintă cu morgă lășitate, cu dezinvoltură egoismul, are necesarele accente de haz exact în momentul în care personajul se vrea dramatic. Temperamentul său artistic umple scena și a fost necesar un partener de talia Irinei Răchiteanu pentru a i se putea face față. La rândul ei, Gina Beiu nu-și putea găsi o interpretă mai seducătoare și mai inteligentă, mai feroce și mai amară, ca cea pe care i-a oferit-o Irina Răchiteanu, care ne-a demonstrat ce largă paletă interpretativă — din păcate insuficient utilizată — deține. Să acordăm aprecierile ce se cuvin și celorlalți interpreți. Coca Andronescu (proiectanta Rodica Diaconu), cu irezistibilul ei haz și bineștiuta vervă, Simona Bondoc (Stela Mirza) de o liniștită noblete, Anca Șahighian (Liliana Botez), austeră, moralizatoare, Al. Alexandrescu-Vrancea (șoferul Marin), cu un umor bun, de nuanță populară, Dan Tufaru (studentul Remus) — plin de can-doare juvenilă. Și să subliniem cu două linii decorurile realizate de Gabriela Nazarie cu gust, în deplină concordanță cu psihologia locatarilor lor.

Sanda FAUR

Gina Beiu (Irina Răchiteanu) și una din victimele ei: studentul Remus (Dan Tufaru).

Intr-un oraș german au intrat unități sovietice. Populația care a trăit coșmarul războiului ia primul contact cu învingătorii.

Aprilie 1945
înfîlniri pe
tre trupele
mericane.

ACUM 20 DE ANI

ÎN PRIMĂ

Aprilie 1945.

Ultimele săptămîni... Ultimele zile ale războiului.

Tunurile bubuie încă pretutindeni. Dar după ani de crîncene lupte, pe pămîntul sfirtecat și însingerat al Europei ostașii coaliției antihitleriste găsesc izvor de energie în conștiința apropiatei lor victorii. Ei se avîntă cu eroism pentru a da lovitura de grație Reichului hitlerist în însăși inima acestuia. Participanți la glorioasa bătălie sînt și ostașii români care, cot la cot cu trupele sovietice și cu prețul a numeroase jertfe, eliberează rînd pe rînd orașe și sate din Cehoslovacia...

În acele zile înaintarea armatelor aliate sfarmă și porțile teribilelor lagăre de concentrare hitleriste, punînd capăt suferințelor de nedescris ale zecilor de mii de supraviețuitori ai barbariei naziste.

...Hitleriștii, bătuți pe fronturi, încearcă să reziste cu disperare pe pămîntul Germaniei. Sînt mobilizați pînă și copiii germani.

Sînt ultimele zvîrcoliri.

Primăvara victoriei este aproape.

Popoarele așteaptă cu înfrigurare clipa cea mare.

Înainte asaltului final se dau ultimele lupte. Răsună ultimele împușcături. Cad cele din urmă jertfe ale unui război cum n-a mai cunoscut istoria. Ale unui război cum nu mai trebuie să cunoască vreodată omenirea.

Alături de tunul distrus, soldatul hitlerist cu capul în mîni trăiește ultimele zile ale războiului, virtualmente pierdut de cel de-al III-lea Reich.

le
in-
a-

Ostași români în timpul unei
acțiuni de luptă în Munții Tatra.

ARA VICTORIEI

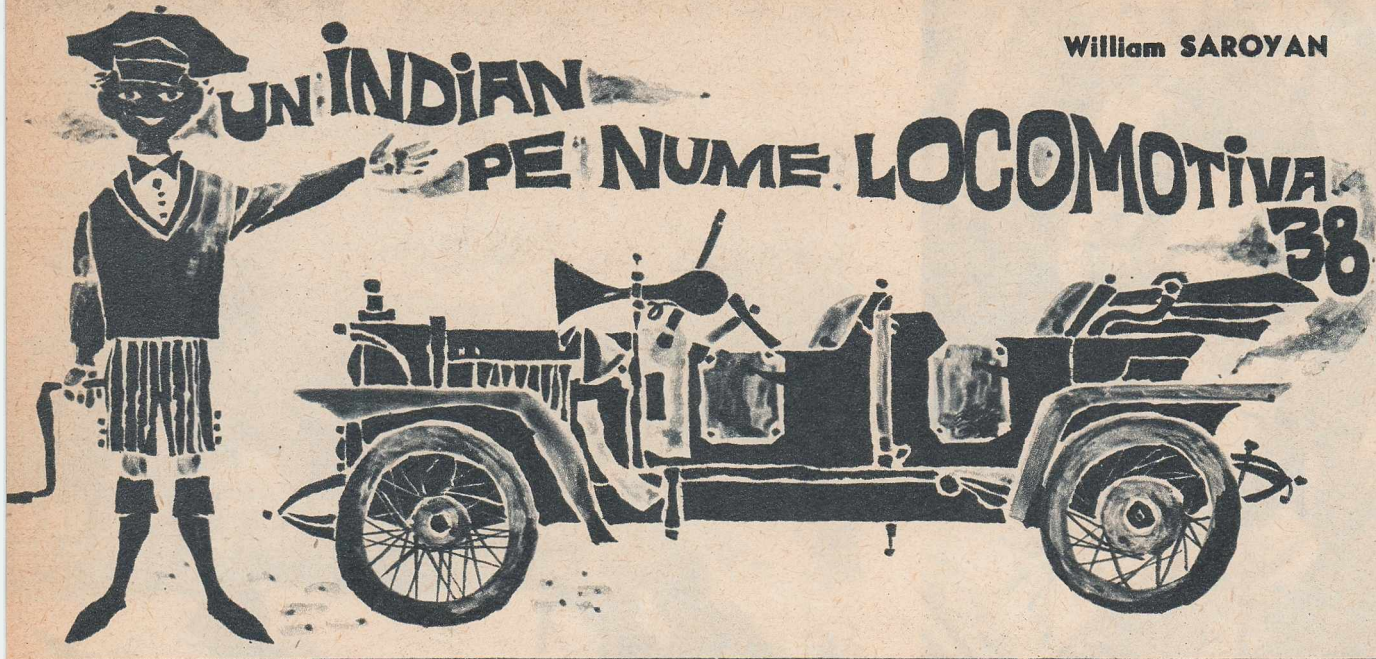
german Wesel după
t efectuat de forță
. În faza finală a
2.000-3.000 bombar-
te participau zilnic
ora orașelor Ger-

Pe străzile Berlinului, nu cu
mult înaintea capitulării. Pro-
tejindu-și ochii împotriva
fumului incendiilor, oamenii ră-
țăcesc în căutarea unui adă-
post.

Un document unic: ultima fo-
tografie înfățișându-l pe Hitler.
Fără știrea acestuia, el a fost
fotografiat, în primele zile ale
lunii aprilie 1945, ieșind din
bunkerul construit în subsolul
cancelariatului Reichului.

Într-o zi apărură pe străzile orașului un om călare pe un măgar și intră în biblioteca municipală, unde obișnuiam să-mi petrec cea mai mare parte a timpului. Era un indian înalt de statură, din tribul Ojibway. Mi-a spus că îl cheamă Locomotiva 38. În oraș, lumea îl credea scăpat dintr-un ospiciu.

Șase zile mai târziu, măgarul a fost lovit de un troleibuz. Din pricina contuziunilor suferite, animalul a murit a doua zi, la întretărirea străzilor Mariposa și Fulton. Indianul, pe al cărui picior se prăbușise măgarul înainte de a-și da duhul, schiopătă pînă la farmacie.

Ajuns aici, ceru să i se facă legătura telefonică cu un frate al său din Oklahoma. Convorbirea costă mulți bani, dar indianul plăti fără să-i pese, ca și cum ar fi avut zilnic asemenea convorbiri.

În acest timp eu mă aflam la barul din colț, unde tocmai mîncam o înghețată de banane.

Părăsind cabina telefonică, mă zări.

— Hallo, Willie — făcu el. Știa că nu mă cheamă așa, dar îl amuza să mă strige astfel.

Se îndreptă spre raionul de chewing gum și se întoarse cu trei pachetele :

— Ce mîninci, Willie ? Pare să fie ceva foarte bun.

Se așeză lingă mine și comandă : „Aceeși înghețată, domnișoară !”

— Se numește „Banana Royal Special” — i-am răspuns. Îmi pare tare rău de cele întimplare cu animalul dumneavoastră.

— În lumea asta nu e loc pentru animale — răspunse. Ce fel de mașină să cumpăr ?

— Vreți să cumpărați o mașină ?

— M-am hotărît acum cîteva minute.

— Nu știam că aveți bani ; vă credeam sărac.

— Așa par ; lumea mă crede și nebun.

— Nu vă credeam nici nebun, dar nici bogat.

— Ei bine, sînt !

— Și eu aș fi vrut să fiu bogat !

— De ce ?

— De trei ani îmi doresc

să pescuiesc la Mendota, cu barca — spusei eu. Dar pentru asta îmi trebuie echipament și o mașină ca să ajung acolo !

— Știi să conduci ? — mă întrebă indianul.

— Știu — îi răspunsei.

— Ai mai avut mașină ?

— Pînă acum nu, iar preceptele religioase ale familiei mele îmi interzic să fur una.

— Vrei să spui că te crezi în stare să te așezi la volan și s-o pornești așa, de unul singur ?

— De ce nu ?

— Îți amintești ce ți-am povestit deunăzi pe treptele bibliotecii municipale ? — spuse el.

— Cu privire la secolul mașinilor ?

Dădu din cap.

— Ei bine — reluă el. Indianii se nasc cu instinctul pentru călărie, canotaj, vîna-toare, pescuit și înot. Americanii se nasc în schimb cu instinctul mecanicii.

— Eu nu sînt american.

— Știu asta, n-am uitat — spuse indianul. Te-am întrebă și mi-ai spus-o : ești un armean născut în Ame-

rica. Ai doar 14 ani și ești sigur că vei fi în stare să conduci un automobil de îndată ce te vei așeza la volan. Ești un american tipic, deși ai pielea de culoare închisă ca și mine.

— A conduce un automobil nu e cine știe ce. Nu este nimic deosebit. E chiar mai ușor decît să călărești un măgar...

— Ei, da — aprobă indianul. Așa e cum spui. Dacă mi-aș cumpăra chiar acum o mașină, ai fi gata s-o conduci în locul meu ?

— Mai încape vorbă ? !

— Foarte bine. Să știi că țin seama de ce mi-ai spus.

— Intocmai.

— Și care sînt condițiile ?

— Vreți să spuneți că doriți să mă plătiți pentru asta ?

— Natural.

— E frumos din partea dumneavoastră, dar eu nu vreau bani ca să conduc un automobil.

— Vor fi călătorii lungi.

— Cu atît mai bine. M-am născut aici, în acest orașel.

— Și nu-l iubești ?

— Îmi sînt dragi munții, pîraiele și lacurile alpine.

- Cunoști munții ?
- Nu încă, dar nădăjduiesc că într-o zi...
- Ce mașină mă sfătuiești să cumpăr ?
- Nu știu ce să zic ; una mai bună v-ar costa o avere.
- Și care-i cea mai bună ?
- Ce-ați zice de o cabrioletă Ford ?
- Asta-i mașina cea mai bună ?
- Vreți una mai bună ?
- Merită.
- Păi, asta depinde ; unii susțin că cel mai bun este Cadillacul, alții apreciază Packardul. Ambele sînt foarte bune. N-aș putea spune care-i cea mai bună. Packardul e foarte frumos cînd îl vezi pe șosea, dar și Cadillacul arată bine. Am văzut multe mașini pe șosea.
- Cît costă un Packard ?
- În jurul a 3.000 de dolari. Poate chiar ceva mai mult.
- Putem să cumpărăm unul imediat ?

Alunecai de pe scaun. După felul cum vorbea părea nebun de-a binelea, cu toate că știam că nu este.

— Domnule Locomotivă, vreți într-adevăr să cumpărați chiar acum un Packard ? — îl întrebai.

— Știi doar că animalul mi-a murit acum cîteva minute — spuse el.

— Păi eram de față cînd s-a întimplat. Probabil că dintr-o clipă într-alta vor veni să vă aresteze pentru că ați lăsat animalul în stradă.

— Nu mă vor aresta. Le voi arăta documentele cvenite pe care le port cu mine tot timpul. Și, la urma urmei, oamenii au în această țară un respect nemaipomenit pentru bani și eu am destui.

„Pesemne că e totuși nebun” — îmi spuneam în sine mea.

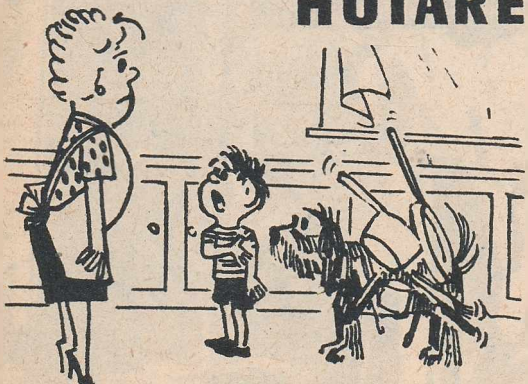
— De unde aveți acești bani ? — l-am luat repede.

— Am ceva pămînt la Oklahoma ; cîteva mii de hectare — mi-a răspuns.

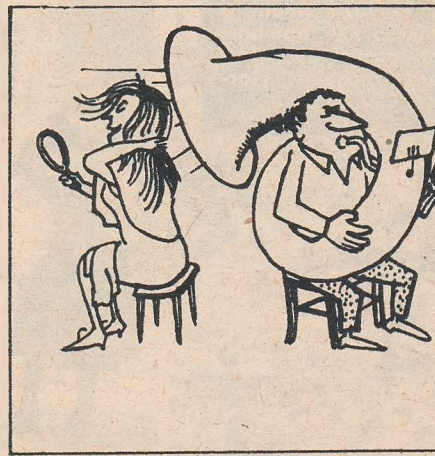
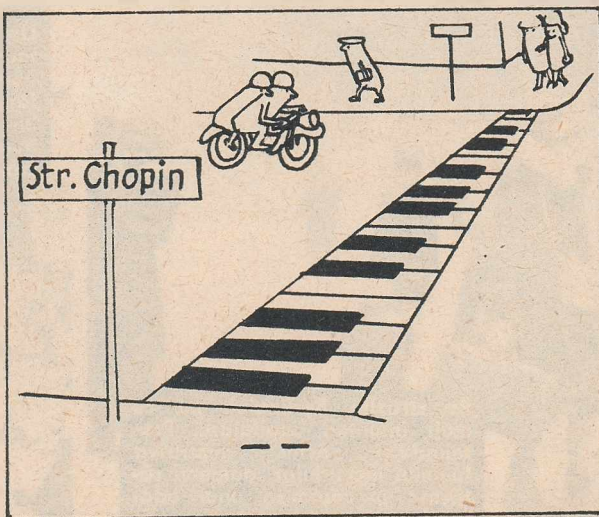
— Are vreo valoare ?

— Nu, în afară de vreo zece hectare, totul este lipsit de valoare — spuse el. Pe aceste zece hectare sînt

UMOR DE PESTE HOTARE

— Mămico, Azorel a înghițit un magnet...

— Încă o gamă, te rog...

niște puțuri de petrol care-mi aparțin mie și fratelui meu.

— Așa! În cazul acesta nu sînteți mîhnit că v-a murit măgarul.

— În general nu mă poate mîhni nimic. Nu pentru că am bani, ci pentru că sînt luat drept nebun. În afară de tine, nimeni în acest oraș nu știe că am bani. Ai putea să-mi arăți de unde să cumpărăm imediat o mașină?

— Reprezentanta Packard se află sus, pe Broadway, la două blocuri de bibliotecă.

— Bine, dacă n-ai nimic împotriva să conduci în locul meu, mergem să cumpărăm o mașină... Aș prefera una de culoare vie; roșie, dacă găsim. Unde ți-ar place să plecăm mai întii?

— Ați fi dispus să mergem la Mendota, la pescuit?

— Mergem — hotărî el. Am să privesc cum pescuiești. De unde putem procura echipamentul necesar?

— Imediat după colț, la Homan.

Ne-am dus la Homan și indianul mi-a cumpărat, cu 27 de dolari, un echipament de pescuit. Apoi ne-am dus la reprezentanta Packard pe Broadway. Nu aveau nici un Packard roșu, în schimb am găsit o splendidă mașină verde — culoarea ierbii încolțite. Asta se întimpla atunci, în 1922, și mașina era de tip sport.

— Crezi că poți conduce această mașină mare și greoaie? — spuse indianul.

— Sînt sigur că pot.

Politia ne-a găsit la reprezentanta Packard. Au vrut să-l aresteze pe indian pentru că acesta lăsase măgarul mort pe stradă. El le-a arătat hîrțile despre care-mi vorbește și îndată i s-au cerut scuze. I-au spus că animalul a fost ridicat și le părea rău că-l deranjaseră.

— Nu-i nici un deranj — spuse el.

Se îndreptă apoi spre conducătorul reprezentanței Packard, Jim Lewis, care obișnuia să candideze în toate alegerile pentru funcția de primar.

— Iau această mașină — zise el.

— Vă întocmesc imediat actele — spuse Jim.

— Ce acte? — întrebă indianul. Plătesc pe loc.

— Vreți să spuneți că plătiți 3.217 dolari și 65 de cenți bani peșin? — întrebă mirat Jim.

— Da — făcu indianul. E în stare s-o pornească la drum, nu-i așa?

— Desigur — spuse Jim. Voi pune s-o mai șteargă o dată. Să fie încercat motorul și umplut rezervorul cu benzină. Totul nu va dura mai mult de zece minute. Vă rog să poftiți în biroul meu și voi întocmi actul de vânzare.

Jim și indianul intrară în birou.

Peste trei minute, Jim ieși afară complet uluit.

— Aram, cine e tînărul acesta? — mă întrebă. Credeam că este un aiurit. L-am rugat pe Johnny să se intereseze la „Pacific-Southwest”.

I s-a răspuns că are un cont bancar acoperit de undeva din Oklahoma. Spuneau că acest cont reprezintă o mulțime de dolari. Și eu îl luam drept nebun. Tu îl cunoști?

— Mi-a spus că-l cheamă Locomotiva 38 — spuse eu. Acesta nu este un nume.

— Este traducerea numelui său indian — spuse Jim. Numele său întreg îl avea pe contract. Il cunoști?

— Am vorbit zilnic cu el de cînd a venit în oraș călare pe măgarul său care a murit azi dimineață — spusei eu. Dar nu m-aș fi gîndit vreodată că are bani.

— Zice că vei șofa tu pentru el — spuse Jim. Bagă de seamă, tînere, ești sigur că vei putea conduce o mașină atît de mare?

— Ascultați, domnule Lewis — protestai eu. Nu încercați să mă faceți să ratez ocazia unică a vieții mele. Eu pot conduce acest Packard mare tot atît de bine ca oricine altul din acest oraș.

— Nu vreau să ratezi nimic — spuse Jim. Aș vrea numai ca la plecarea de aici să nu calci cumva șase-șapte

oameni sau să faci praf mașina. Știi să manevrezi „vitezetele”?

— Nu știu încă nimic — făcui eu. Dar mă voi descurca.

— Foarte bine — zise Jim. Am să te ajut.

Trecui la volan. Jim se așeză lingă mine.

— De aici încolo, tînere, să mă socotești prietenul tău, care-ți dăruiește propria cămașă — spuse el. Aș vrea să-ți mulțumesc pentru că mi l-ai adus pe acest minunat gentleman indian.

— Mi-a spus că dorește cea mai bună mașină care se găsește pe piață — spusei eu. Știți doar că mi-am dorit întotdeauna să călătoresc cu un Packard. Așa... Și acum cum pornesc mașina?

— Vedem imediat — zise Jim.

Se uită la picioarele mele și exclamă:

— Dumnezeule! Tînere, dar picioarele tale nu ajung pînă la pedale!

— Nu face nimic, matale explică-mi doar schimbările de viteze.

Îmi explică totul. În acest timp, băieții au curățat mașina, au pus la punct motorul și au umplut rezervorul. Cînd indianul ieși, eu pornisem deja motorul și l-am rugat să ia loc în spate.

— Zice că știe să conducă — îi spuse indianul lui Jim Lewis. Din instinct. Eu îl cred.

— Cu Aram nu trebuie să vă faceți griji — îl asigură Jim. El știe să conducă. Băieții, faceți loc! — strigă el. Faceți mult loc.

Întorsei încet mașina cea mare, accelerai și o zbughii afară cu circa 50 de mile pe oră, în timp ce Jim alerga după mașină strigînd: „Ia-o încet, băiete. Dă-i bătaie doar cînd ești afară, pe șosea. În oraș n-ai voie să depășești 25 de mile pe oră”.

Indianul rămase foarte liniștit, cu toate că îl zdruncinam puternic. Ce-i drept, nu o făceam dinadins. Numai că nu mă familiarizasem încă cu modul de funcționare a automobilului.

— Conduci minunat, Willie — îmi zise. Am avut dreptate. Ești american. Te-ai născut cu instinct pentru mecanică.

— Intr-o oră sîntem la Mendota — spusei eu. Acolo veți asista la un pescuit grandios.

Ajunserăm la Mendota într-o oră și 17 minute. Am tras mașina chiar la malul fluviului. Indianul mă întrebă dacă știu cum se ridică capota, ca să mă poată privi cum pescuiesc, sînd în mașină. Habar n-aveam cum se ridică capota, dar o ridicai. Mi-au trebuit vreo 20 de minute.

Am pescuit timp de aproape trei ore, am căzut de două ori în fluviu și pînă la urmă am reușit să prind un peștișor.

— Nu te pricepi de loc la pescuit — spuse indianul.

— Unde greșesc? — întrebai eu.

— Luat în amănunt, nicăieri. Dar pescuiești cam tot așa cum te năpustești și cu mașina.

— E greșit?

— Nu chiar greșit, numai atît că te stînjenește să prinzi cît de cît ceva care să merite atenție și-apoi cazii într-una în apă.

— Nu eu cad. Ei mă trag. Au o extraordinară putere de atracție.

Mai prinsei un peștișor și-l întrebai dacă nu vrea să se întoarcă acasă. Dacă și eu aveam aceeași dorință, n-ar strica — îmi răspunse el. Strînsei uneltele de pescuit și cei doi pești, mă așezai la volan și mă întorsei în oraș.

Am condus acest Packard mare pentru Locomotiva 38, indianul din tribul Ojibway, tot timpul cît a stat în oraș, adică toată vara. Locuia la hotel. Am încercat să-l învăț să conducă, dar îmi spuse că nici nu poate fi vorba de așa ceva. În vara aceea am călătorit cu Packardul pe toată valea San-Joaquin, cu indianul în spate, rumegînd cîte opt sau nouă gume de mestecat. Mă lăsa să merg oriunde îmi fă-

cea plăcere; așa m-am dus fie într-un loc unde puteam să pescuiesc, fie într-altul unde puteam să vînez. Era de părere că habar nu aveam nici de pescuit, nici de vînătoare, dar lua parte bucuros la încercările mele. În tot timpul cît l-am cunoscut n-a ris niciodată, cu o singură excepție. Asta s-a întimplat atunci cînd, încercînd să împușc un iepuraș cu o armă de mare calibr, care avea un ricoșeu puternic, am reușit să omor o cioară.

Intr-una din zilele lui noiembrie ale aceleiași an sosi în oraș fratele său din Oklahoma și în ziua următoare, cînd m-am dus să-l iau de la hotel, mi s-a spus că s-a înapoiat cu el la Oklahoma.

— Unde este Packardul? — întrebai.

— Packardul l-au luat cu ei — răspunse portarul.

— Cine conducea?

— Indianul.

— Amîndoi sînt indieni — spusei eu. Care din frați conducea?

— Acela care a locuit la hotel.

— Sînteți sigur?

— L-am văzut așezîndu-se în față, la volan, și plecînd — spuse portarul. Mai mult, nu știu.

— Vreți să ziceți că știa să schimbe vitezele?

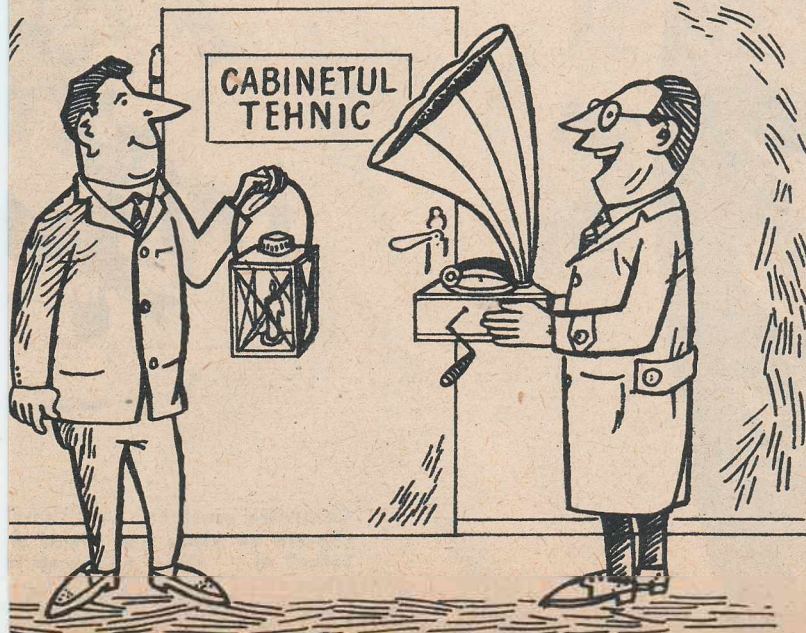
— Părea că știe — spuse portarul. Mi-a făcut chiar impresia unui conductor încercat.

— Mulțumesc — spusei eu.

În drum spre casă m-am gîndit la cele întimplate. Mă lăsase să cred că nu știe să conducă, ca să conduc eu tot timpul și să mă pot bucura. Era pur și simplu un tînăr venit în oraș călare pentru că se plictisea de moarte și care găsisse prilejul să se lase distrat de un mic băiat de oraș, care și el se plictisea de moarte. Asta era singura explicație, dacă nu ai fi împărțit părerea generală că era nebun.

În românește
de Marla CALIN

Desen de Val MUNTEANU

— Eu îți confirm invenția ta și tu pe-a mea. E bine?...

— Pupă-l pe tăticu'!
— Nu vreau... Mă zgirie!

De îndată ce am trecut dincolo de Munții Cheviot în așa-zisa regiune de frontieră denumită *The Borders*, am avut senzația că pătrund într-o lume aparte, plină de farmec, desprinsă parcă din cărțile lui Walter Scott, a cărui amintire este omniprezentă în aceste locuri.

Era la începutul verii, când scoțienii sărbătoreau tradiționalele „Common Ridings” — festivaluri străvechi ale căror începuturi datează din vremea când pe aceste meleaguri oamenii se închinau soarelui. Ceremoniile au fost deschise de un grup de tineri care, încă înainte de a miji zorile, au pornit călări, în frunte cu un „cornet” anume ales, făcând ocolul localității lor pentru a constata dacă pietrele de hotar se mai află în vechiul lor loc. Alături de „Common Ridings”, în *Borders* se mai desfășura și un festival anual de tradiție la fel de veche. În cadrul căruia este aleasă cea mai frumoasă fecioară, pe vremuri sortită a fi jertfită soarelui.

În această regiune a Scoției, cu o dezvoltare economică destul de slabă, nu locuiește decît aproximativ a douăzecea parte din întreaga populație a țării, iar ocupațiile de bază ale oamenilor sînt agricultura și creșterea oilor.

În schimb Lowlands, regiunea „păminturilor joase”, cu întinse cîmpii fertile, ținut cu mari bogății economice, este partea cea mai industrializată nu numai a Scoției, ci și a întreg Regatului Unit. Aici se află și cele două mari orașe scoțiene: Glasgow — un puternic centru industrial și comercial — și Edinburgh, oraș mai mic, avînd circa cinci sute de mii de locuitori, dar cu un bogat trecut istoric și o veche tradiție culturală — vechea capitală a regilor scoțieni și, după cit

se pare, unul dintre cele mai atrăgătoare orașe din Europa.

SECOLUL XX LA PORȚI MEDIEVALE

Edinburgh Castle, vestită fortăreață medievală, domină în vârful lui Castle Rock — stîncă abruptă și singuratică — întregul oraș așezat în apropierea golfului Firth of Forth din Marea Nordului. Castelul s-a păstrat încă în zilele noastre, fiind transformat în muzeu.

Pe Princes Street, cea mai importantă stradă a Edinburghului, se-nfiruie pe o parte clădiri impunătoare — hoteluri, restaurante, cinematografe și magazine moderne — în timp ce cealaltă mărginește grădini somptuoase, a căror atracție deosebită o constituie un imens ceas floral. Pe la mijlocul străzii se înalță *Scott Monument*, un turn gotic cu o înălțime de 60 de metri, în interiorul căruia se află statuia lui Walter Scott, născut în acest oraș în 1771.

În contrast cu Princes Street, Royal Mile este o străduță îngustă, datînd din evul mediu, străjuită la un capăt de silueta gravă a castelului Edinburgh, iar la celălalt de palatul Holyrood, străveche reședință monarhică. Limitele impuse astfel străzii au făcut ca fiecare parcelă de teren să aibă o deosebită prețuire. Datorită acestui fapt, încă din secolul al XVI-lea aici au apărut clădiri cu cîte 12 etaje, adevărați zgîrie-nori pentru acea vreme.

Înainte de a păși pe Royal Mile, vizităm palatul Holyrood, un uriaș complex de clădiri în formă de pătrat, construit în cei dinți ani ai secolului XVI. Primum zidurile neprimitoare și solemne, dincolo de care vremea parcă a încrămenit. Sutele de săli ale palatului au fost veacuri de-a rîndul martore ale ceremonialului regesc. Prin intermediul ghidului, înzestrat cu un real talent de

Note de călătorie

TRADIȚII ȘI CONTRASTE SCOTIENE

În partea de nord a insulei britanice, de la Munții Cheviot și riul Tweed pînă la țărnul Oceanului Atlantic și la cel al Mării Nordului, precum și pe insulele învecinate din miez-noapte, se află Scoția — parte componentă a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Pe întinderea ei de circa 79.000 km² locuiesc peste cinci milioane de oameni. De la unirea Scoției cu Anglia (1603) între aceste două țări nu a rămas decît un hotar simbolic, dar destul de prezent încă în mințile scoțienilor.

Contraste scoțiene: tradiționala chestră de pipes and drums și tătorii ei — tineri îmbrăcați în jeans.

evocare, nefericita regină Mary Stuart a Scoției redevine parcă pentru câteva clipe amfitrioana pa-latului.

— Aici, unde mai stăruie și acum o pată roșiatică pe podea, a fost ucis Rizzio — secretarul reginei. El a murit o dată cu ultimele sunete ale lăutei sale, căci tocmai îi cînta augustei lui stăpîne...

Dar ghidul care evoca umbra unor vremuri de mult apuse n-a spus mai mult... după cum n-a divulgat nici secretul celor care se îngrijesc de păstrarea urmelor singerii.

De la Holyrood pornim înapoi pe Royal Mile, spre castelul care se profilează pe cer de pe înălțimea stîncii. Spre porțile castelului înaintează din Princes Street, în sunetele unui marș, orchestra militară de *pipes and drums* (cimpoaie și tobe) — una din principalele atracții duminicale ale orașului — urmată de multime. Alaiul acesta, avînd în frunte cimpoierii și toboșarii cu fustele lor plisate din stofe ecoseze, constituie într-adevăr un spectacol de un neasemuit pitoresc.

O inserare tîrzie, specifică verilor scoțiene, în-văluia bătrînul castel Edinburgh într-o ceață luminoasă. Aci, în imensa curte medievală, într-un amfiteatru cu 7.000 de locuri, aveam să ascultăm cuvîntul prezentului. Era tocmai în perioada Festivalului internațional de la Edinburgh, cînd printre numeroasele manifestări artistice din capitala Scoției au loc așa-numitele *Military Tattoo* — spectacole artistice specific scoțiene, prezen-tate de diferite unități ale armatei. Surpriza serii: un număr de *twist* artistic, executat de o formație de parașutiști.

După terminarea *Tattoo*-ului, viața nocturnă a Edinburghului abia începe. Pe scenele teatrelor se prezintă spectacole experimentale ale unor trupe de avangardă, iar în cluburi închise de jazz au loc serate ale iubitorilor acestui gen de muzică.

Înainte de a părăsi orașul, ne-am oprit la nr. 39 din Castle Street — casa lui Sir Walter Scott, unde scriitorul a plămădit multe din întâmplările romanelor sale. Am admirat *Forth Bridge*, celebrul pod peste fluviul Forth, cu cele trei bolți uriașe ale sale, una din atracțiile turistice ale orașului. Aflăm că nu demult în Scoția a fost inaugurat un nou pod peste Firth of Forth — *Forth Road Bridge* — cel mai lung pod metalic suspendat din Europa: 1.671 m.

După ce ne-am supus tradiției, dărînd fluviu-lui Forth un penny, am plecat spre Glasgow — cel mai mare oraș al Scoției, cu o populație de peste un milion de locuitori.

„CLYDE A FĂCUT GLASGOWUL”

Greoi și întunecat, Glasgowul este așezat pe fluviul Clyde, care spre sfîrșitul secolului al XVIII-lea a fost adîncit, pentru ca orașul să poată deveni un port fluvial în care să aibă acces marile vase venite din largul oceanului. De aici și zicala „Glasgowul a făcut fluviul Clyde, iar Clyde a făcut Glasgowul”.

În această cetate a industriei și a comerțului, fumul dens al uzinelor și fabricilor face ca atmosfera să rămînă înecăcioasă și mohorîtă. Terenurile de sport (148), sălile de cinematograf (peste 100) și parcurile publice (99) tind să suplinească lipsa de farmec a orașului.

În George Square din centrul Glasgowului 13 statui își dispută parcă întîietatea. Atenția turiștilor este reținută însă în primul rînd de o statuie aflată într-o altă piață a orașului, în Cathedral Square, care-l prezintă, călare, pe *King Billy*, regele Wilhelm de Orania. Nu valoarea artistică a monumentului este cea care îi conferă interes, ci un amănunt curios: cînd bate vîntul mai tare, coada calului se mișcă. Cîndva, într-un ajun de An nou, se spune, un cetățean deosebit de comunicativ ar fi vrut să ciocnească un pahar cu regele de piatră și, dînd să se urce pe cal, i-a apucat întîi coada și a rămas cu ea în mînă. Coada a fost fixată mai tîrziu cu ajutorul unor rulmenți, poate anume spre a da Glasgowului această curiozitate unică în felul ei.

Splendida catedrală în stil gotic, datînd din secolul XII, care a dat numele pieței mai sus amintite, altele cîteva clădiri și biserici, precum și universitatea construită în secolul al XV-lea fac parte dintre puținele relicve ale unui trecut îndepărtat, cînd Edinburghul încă nu apăruse, iar frumusețea Glasgowului nu avea rival. În secolul al XIX-lea majoritatea construcțiilor vechi au fost distruse, spre a fi ridicate altele noi, pe măsura pretențiilor locuitorilor unui centru comercial modern. Aci s-au dezvoltat de timpuriu mai întîi industria textilă, apoi cea metalurgică, chimică, de material rulant ș.a., ceea ce a făcut din Glasgow unu din cele mai importante orașe industriale ale Regatului Unit, precum și un centru de seamă al mișcării muncitorești.

Marele oraș scoțian este însă renumit în primul rînd pentru șantierele sale navale — ocupînd, potrivit datelor oficiale, primul loc în construcția de nave a Marii Britanii. Aici au fost lansate mari transatlantice ca „Queen Mary” și „Queen Elisabeth”. În prezent industria construcțiilor navale, domeniu în care Marea Britanie a deținut mult timp unul dintre primele locuri din lume, împinșă greutăți din cauza puternicei concurențe a altor țări capitaliste, ca Japonia, R. F. Germană, Norvegia.

Între castelul Stirling, fosta reședință a familiei Stuart, și Glasgow, peisajul abundă în puțuri de mine și coșuri de uzine. Aci s-au dezvoltat ramuri ale industriei chimice, alimentare și de prelucrare a petrolului. Dar macaralele încremenite din șantierele navale din Clydeside sau puțurile părăsite ale minelor din Fife, regiune din vestul Edinburghului, oferă imaginea unei triste realități, constituînd semnele unui șomaj mereu crescînd. În 1963, de pildă, numărul șomerilor din Scoția se ridica la 103.870, în comparație cu 76.106 în anul 1962. Printre problemele a căror rezolvare și le-a propus guvernul laburist se numără de altfel și redresarea industriei în general și în special a celei din Lowlands, acest nod gordian al întregii economii britanice.

Plecînd din Glasgow spre estuarul fluviului Clyde, Firth of Clyde, întîlnești priveliști încîntătoare. Livezi bogate de pruni și peri se întind de-a lungul drumurilor, iar estuarul cu insulele sale înșesate de numeroase stațiuni și minunatele sale fiorduri te invită la odihnă. Mai spre sud se află locurile natale ale lui Robert Burns, poetul plugar.

Universitatea din Glasgow (fotografie de Lucian Huiban).

Înainte de a trece în regiunea „pămînturilor înalte”, Highlands, nu pot să nu amintesc de St. Andrews, orașul celei mai vechi universități din Scoția și al unor mari campionate de golf. Golful este de altfel o invenție scoțiană, poate și de aceea un sport accesibil aci maselor largi, spre deosebire de restul Marii Britanii. Nu poate fi dat uitării nici Aberdeen — un mare centru al pescuitului pe scară industrială — de unde se spune că pornesc toate glumele pe seama celebrei zgîrcenii scoțiene, ele înseși o invenție scoțiană, ca și golful, ca și faimosul *Scotch Whisky* sau multicolorul tartan, stofă ecosez din care se confecționează costumul național, preferat aici adesea celui european.

ÎN „HIGHLANDS”

În drum spre Highlands, Glawis — unul din numeroasele castele căruia fantezia poporului i-a dărîuit un număr mare de fantome și cel mai fioros monstru — precum și jocurile „Highlands Games”, care-și au originea în luptele dintre clanuri, prevestesc vecinătatea unei lumi aspre, în care mai dăinuie încă eresul.

De fapt, de cum părăsești Glasgowul și înaintezi spre nord, intri în cea mai săracă regiune a Scoției, cu cea mai scăzută densitate a populației. Acest meleag este însă de o frumusețe ce nu poate fi uitată. Munți împăduși în care rătăcesc cerbi, torente și cascade zgomotoase, castele istorice și întinse rezervații de vînătoare, ferigi ce trec de capul omului, lacuri limpezi — vestitele *loch* — fiecare avînd povestea sa înfricoșătoare sau monstru său de temut.

Oamenii din Highlands își apără legendele și obiceiurile cu o strășnicie vrednică de respectul tipic englezesc pentru tradiție. Vechile dușmăni dintre clanuri mai dăinuie și azi.

Reîntîlnești în aceste „pămînturi înalte” atmosfera din clipa primului contact cu Scoția, îl regăsești pe același Walter Scott — Loch Ness, Loch Lomond, Loch Katrine au fost pomenite de el în „Rob Roy” și în „Stăpîna lacului”. Pe pușunile puține și sărace, locuitorii se străduiesc să crească vite cornute mari, iar în munți se ocupă cu creșterea oilor. Orașele mai mari, ca Iverness sau Oban, nu se pot lăuda cu o viață prea trepidantă. Cele două fabrici de aluminiu — Kinlochleven și Fort William — folosirea energiei căderilor de apă pentru aceste două centre industriale, precum și asezarea muncitorească ridicată de British Aluminium Company, au contribuit în oarecare măsură la dezvoltarea economică a acestei regiuni.

Din Scoția tac parte și numeroase insule, dintre care arhipelagul Shetland și insulele Orkney sînt cele mai importante. Locuitorii lor se ocupă cu pescuitul — industria de prelucrare a peștelui și cea textilă fiind destul de dezvoltate în nordul Scoției și în insulele învecinate, ca și în cele mai multe regiuni ale țării.

Tradiționalul tartan multicolor purtat cu demnitate, glumele care se nasc la Aberdeen sau grija funcționarului de poștă de a nu-i scăpa vreo adresă scrisă de pildă astfel: „Edinburgh, Scoția, Anglia” — fără să tragă o linie apăsată peste „Anglia” și să scrie deasupra „Marea Britanie” — sînt tot atitea manifestări caracteristice ale unui popor mîndru, mucalit și primitor.

Adrian NICULESCU

MECIUL nu se sfîrsește pe RING!

○ cabină mică și joasă. Atîrnînd din tavan, un bec de 40 de wați abia lumina ungherele prăfuite ale cămăruței. Pe un pat îmbrăcat în piele, dar fără nici un așternut pe el, un om, învelit neglijent cu un halat, se afla în stare de inconștiență.

Licărul slab al luminii arunca pe te stranii peste chipul tumefiat al omului.

Ușa cabinei se deschise brusc și înăuntru intrară precipitat doi oameni. O scurtă privire aruncată asupra corpului întins în nesimțire. „Este o muncă delicată și am nevoie de lumină. Nu știu cum am să lucrez”, spuse unul dintre cei doi. Și, scoțînd degrabă din trusa sa medicală ustensilele necesare, începu operația.

Această scenă s-a petrecut la New York, la St. Nicholas Arena, locul multor dispute pugilistice de anvergură.

Iar omul aflat în stare de inconștiență era Pete Rademacher, campion olimpic de box în 1956, care în acea seară fusese oprit de Dong Jones în cursa pentru titlul mondial la toate categoriile. Meciul început pe ring s-a sfîrșit în cabină. Rezultatul: 9 cūsături operate pe ochiul însingurat al fostului campion olimpic.

Drumul de pe podiumul de la Melbourne la St. Nicholas. Arena a

fost scurt, dur și dureros. Era drumul unui boxer profesionist.

★

O seară plăcută de primăvară. Rumoarea arenei pătrundea ca o pală de vînt ori de cîte ori se deschidea ușa cabinei. Și în cabină intrau mereu alți oameni, care aduceau cu ei entuziasmul delirant al spectatorilor, ce se prelungea peste sfîrșitul spectacolului sportiv. Căci meciul se sfîrșise de mult și înainte de limită. Iar în această cabină de la Madison Square Garden, mai mare și mai luminoasă decît cea unde se chinuise Pete Rademacher, bucuria dădea glas cîntecului și risului. În centrul sărbătoririi se afla boxerul Emil Griffith, cel care de curînd fusese desemnat drept unul dintre cei mai puternici boxeri ai anului 1964. Inconjurat de prieteni, admiratori, ziaristi și operatori ai televiziunii și cinematografului, acesta declara: „Sînt cel mai fericit om din lume. Aceasta este cea mai minunată zi din viața mea!” Cu cîteva minute înainte cîștigase titlul mondial, învingînd prin K.O. în rundul 12 pe Benny (Kid) Paret.

Din cabina învinsului, unde tăcerea domnea apăsătoare, cu cîteva minute înainte o targă purta spre mașina salvării corpul lui Kid Paret. În noaptea caldă de primăvară, sirena mașinii urla bezmetic pe străzile New Yorkului.

Zece zile a durat agonia tinărului Kid Paret. Și meciul început în lumina orbitoare a reflectoarelor de pe ringul de la Madison Square Garden, s-a sfîrșit. Aripa neagră a morții a învăluit patul de spital unde zăcea fostul campion mondial de box. La miza miilor de dolari ai meciului s-a adăugat viața unui om. Viața acestuia conta infinit mai puțin pentru organizatori și manageri, pentru oficiali, pentru toți cei care ar fi putut opri tragedia...

★

Un om, ascunzîndu-și fața cu deznađejde. Pe masă, alături, ziarele anunșă cu titluri mari, pe prima pagină: „Pierzînd ultima luptă, Moore a murit”. Davey Moore fusese campion mondial de box. În urma lui a rămas o văduvă cu 5 copii. Iar el, Sugar Ramos, „învîngătorul”, care are deja două victime în cariera sa, se întreabă chinuitor, obsedant: „Eu, eu ce să fac?” Sugar Ramos are 21 de ani și, după cum a declarat, boxul „este singurul lucru pe care știu să-l fac”. Va continua deci să boxeze, să-și facă „meseria”.

...Boxerul vest-german Karl Bick și-o făcea și el, pentru 500 de mărci. Și fostul campion la categoria ușoară a murit după un meci cu compatriotul său Manfred Neuke. O nouă dramă, o nouă piesă la dosarul negru al boxului profesionist.

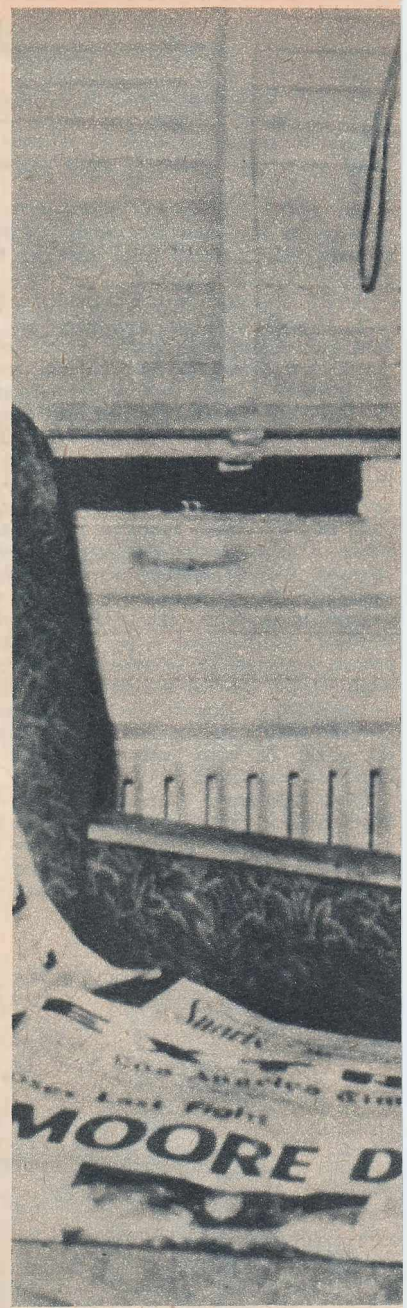
...Jerry Come a urcat treptele ringului încrezător în posibilitățile sale, în timerețea sa. Un K. O. fulgător, o comoție, masaj direct pe inimă la spitalul Youngstown (Ohio) și într-o luptă inegală, tinerețea a cedat. „Mănușa de aur” nu avea să fie niciodată a lui. Jerry Come n-avea decît 17 ani.

Și luminile ringului erau departe...

★

Spectacolul sportiv s-a consumat repede între corzile ringului, dar meciul nu s-a încheiat acolo. Meciul cel mare cu viața, lupta pentru existență a boxerului profesionist, adeseori tragică, nu se încheie pe ring.

P. SLĂVESCU

DE LA CERCUL POLAR LA TROPICE

20.000 de mile marine cu traulerul
„Constanța” pe mări și ocean

În după-amiaza zilei de 11 aprilie, o dată cu reîntoarcerea navei „Constanța” în apele teritoriale ale României, posturile noastre de radio au transmis primul interviu acordat presei de către căpitanul navei, iar o zi mai tîrziu, o șalupă încărcată vîrf cu... ziaristi a „abordat” traulerul în apropiere de Sulina, ceea ce a permis ca, în zilele următoare, să fie incredințate tiparului, radioului și televiziunii relatări amănunțite privind numeroasele zile de voiaj maritim.

Despre cele aproximativ cinci luni, răsînt în care — înfruntîndu-se furtunile nordului și do-goarea tropicală — au fost de-pozitate în pîntecul navei peste 1.900 tone pește, fiecare membru al echipajului are, cum e firesc, o mulțime de lucruri de povestit. Pescuitul oceanic, îndeletnicire nouă, necunoscută în țara noastră, s-a născut de la un an la altul. Și aici, ca în atîtea alte domenii, poporul nostru, pornind practic de la zero, a pus bazele, a învățat și a creat tradiție unei meserii complete noi.

Iată de ce, isprăvile tinerilor marinari români au pentru concetățenii lor farmecul și savoarea ineditului.

Apropierea navei de fîrmul românesc a sfîrșit în rîndurile echipajului un mare entuziasm.

Reproducem cîteva asemenea impresii marinărești, ajunse pe pămîntul patriei o dată cu reîntoarcerea din cursă a navei-trauler „Constanța”.

Mircea Stănescu, ofițer III :

— În cea de-a doua cursă navei am înmagazinat în depozitele noastre frigorifice peste 1.900 tone pește (850 tone pește „rotund” și mari cantități de făină și ulei de pește), deci mult mai mult decît în prima noastră călătorie. În cea de-a treia — sîntem siguri — rezultatele vor fi și mai bune.

Am pescuit în Oceanul Atlantic, între paralela 68 nordică dincolo de Cercul polar, și paralela 19 din zona tropicală. Frada cea mai bogată a fost obținută la sud de insulele Canare în apele internaționale aflate în limitele de coastă ale Senegalului, Saharei spaniole și Mauritaniei. Echipajul nostru s-a purtat admirabil: harnic, disciplinat și mai ales dornic să se perfecționeze în cel mai scurt timp posibil în dificila meserie a pescuitului oceanic.

Nicolae Rusmănică, inginer tehnolog al pescuitului :

— Peștele oceanic — ca să înțelegem o comparație — se răpește cu ajutorul traulerului, în fel cum copiii prind fluturii, fo

Intrebări chinuitoare pentru Sugar Ramos...

...măculețe împletite. Bancu- de pești sînt detectate cu ul echosondei, iar vasul ă pe urma lor, capturin- prin gura deschisă a trau- i. Scoaterea acestuia pe a de lucru și deșertarea peș- în bazinul colector consti- cea mai mare bucurie și o izabilă distracție pentru toți orii echipajului. O dată cu le capturat, ies la suprafață ultime de vietăți nebanuite. Al acesta ne-a permis ca, o cu speciile comestibile, să portăm în țară un adevărat u oceanografic: circa 30 spe- le pești și alte viețuitoare e.

gil Tipă, inginer tehnolog reparării peștelui:

Peștele oceanic constituie un nou nu numai pentru pes- ei și pentru consumatorii țara noastră. Speciile prinse rima noastră călătorie — taiul uracuda în special — au cont un element de surpriză u cumpărătorii români. La ut, bineînțeles. Cel de-al a transport de pește nu va fi o prea mare noutate. În de stavri și tai, pescarii i au scos la suprafață tone de scrumbie albastră și tone de macroui, pești nu ai cunoscuți ci și foarte cși în țara noastră. Alte i: pagrosomus, 82 tone (de-

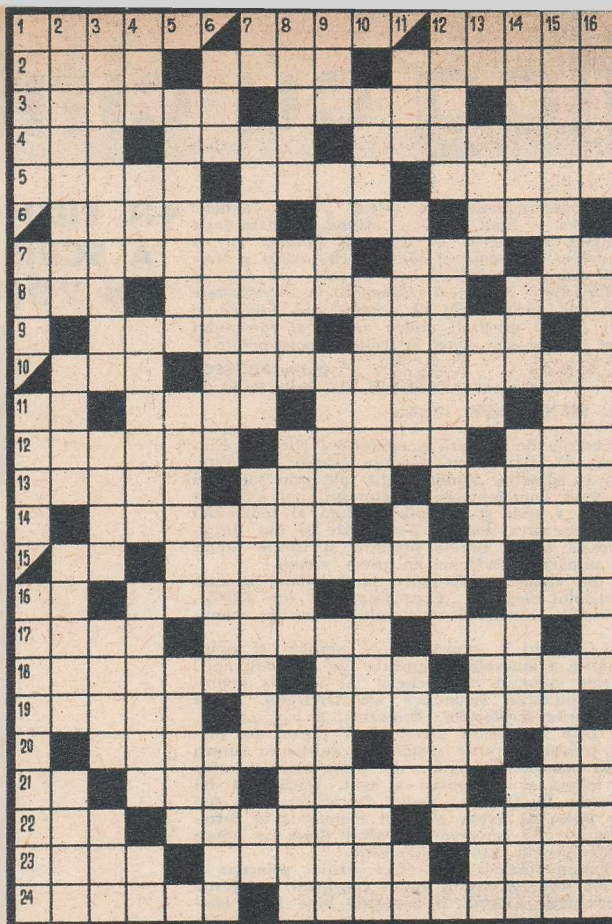
numirea comercială nu a fost încă fixată) carax, 13 tone (asemănă- tor cu caraxul din Marea Nea- gră), corvină, 6 tone, lufar etc. Toate, vă asigur, foarte gustoase.

Nicolae Macoveiciuc, bucătar șef:

— De necrezut, dar adevărat: marinarii de pe pescadoare mănîncă foarte puțin pește. Li se face lehamite de el... Singurii consecvenți în această privință au fost pe vasul nostru cei trei în- soțitori japonezi. Ei au consumat cu regularitate pește și tot felul de alie specialități capturate în- timpător de trauler: languste, sepi, caracțițe. Am mîncat și eu și, spun drept, nu mi-am displic- cut. Colegii mei au preferat însă mîncărurile tradiționale. Din Is- landa și pînă în insulele Canare, ciorbele, mămăliguța, sarmăluțele și tocnița națională au avut cea mai mare căutare.

Ce să vă mai povestesc? În răsăritul celor cinci luni de voiaj, după cum v-am mai spus, „clien- tela” mea de pe trauler nu s-a arătat prea amatoare de preparate pescărești. Lucru ușor de înțeles. Sînt sigur însă că toți consuma- torii de pe uscat vor aprecia cum se cuvîne bucatele pregătite din peștele oceanic pe care l-am adus în depozitele frigorifice ale traulerului. Le urez încă de pe acum poftă bună!

Liviu MAIOR

16 ECVESTRĂ

24

ORIZONTAL: 1) Calul din opereta lui Benatzki — Constructorul calului troian — Cal cu pete rotunde de culoare mai închisă. 2) Autorul tabloului „Ștefan cel Mare căzînd de pe cal în bătălia de la Scheia”... — ... și autorul tabloului „Toreador călare” — Articol de toaletă pentru cai. 3) Celebru pictor al Renașterii ita-

liene, autorul tabloului „Sfîntul Gheor- ghe călare” — Mersul calului în salturi — Zgomot al respirației (med.). 4) Localitate în Japonia — ... și altă localitate în aceeași zonă geografică — In- zestrată. 5) Ambarcație în Marea Chinei (pl.) — Autorul fabulei „Măgarul și ca- lul” — Stă de lemn lingă un cal aido- ma. 6) Pereche de cai cu harnașamen- tul necesar — Minz (fig.) — Rudă. 7) Cal din basme (fem.) — Nu altfel — 100 m p. 8) Arbore din al cărui lemn se prepa- ră un medicament pentru vindecarea de răpciugă a cailor — Împărat roman care a numit consul pe... calul său, Inci- tatus — Cai dobrogeni. 9) Minz de la șase luni pînă la doi-trei ani — Șa mare de povară. 10) Cel extras din singele ca- lului este folosit la prepararea unor vac- cinuri — Cai cu pete pe picioare pînă la genunchi. 11) Servește — Fruct căr- nos — Poet persan, autorul poeziei „Ca- lul și cămila” — Notă muzicală. 12) In- dicație — A face să curgă — Vehicul acționat de cai, bot etc. 13) Tîrg — Pa- tria lui Edip — A dat ideea cuceririi Troiei cu ajutorul calului de lemn. 14) Excluzivitate — Avantaj (fig.). 15) Între cal și călăreț — Știința care se ocupă cu cai — O anume analiză a singelui (med.). 16) Notă muzicală — Comandant turc în lupta de la Călugăreni despre care Coșbuc spune că „izbit de pe cal, se-nchină prin baltă” — Frumosul din basme cu calul zburător — Șoricar. 17) Plase de prins pește — Militari din ca- valeria ușoară (od.) — Din nou. 18) Pur- tată în galop — Acela (pop.) — A vrut să cumpere armăsarul El-Zorab. 19) Os din scheletul omenesc — Pictor francez, autorul pinzei „Leu devorînd un cal”. 20) Vărguță elastică din piele folosită la călărie — X! — Curse! 21) Bold — Pronume — Pariu la cursele de cai — Baston de biliard. 22) Cui fără floare —

Atîrnat — A provocat războiul celebru terminat cu... calul de lemn. 23) Te- ren pe care au loc cursele de cai — Personaj din piesa „Puterea întinericului” de Lev Tolstoi — Fluviu siberian. 24) Cal rînit la chișiță — La paștele cailor!

VERTICAL: 1) La cursele de cai cu obstacole — Fir — Bate șaua ca să pri- ceapă dînsa — Mirșoaga lui Don Quijote. 2) Călărețe — A planta — De seară — Sită rară. 3) Autorul fabulei „Vulpea, lupul și calul” — Arabă, englezească etc., în materie de cai — Pieptar țărănesc — Prefix pentru trei. 4) Personaj din „Omul cu mîrșoaga” de G. Ciprian — Văzduh — Soi de cîrțiță — Păsări călă- toare căutate de vînători — Fînel Cos- tescu. 5) Care conține etil (fem.) — Căr- turar, umanist și scriitor român, organi- zator al învățămîntului și al primelor re- prezentății teatrale în limba română în Moldova — La domiciliu. 6) Refren din cîntecule noastre populare — Îndiferență — Oprit — Sur (vorbind de pîrul calu- lui). 7) S — Tesătură de bumbac mer- cerizat — Legătură înfășurată de hoți la picioarele cailor ca să nu facă zgomot și să nu lase urme — Textilă. 8) Cal în- aripat, simbol al inspirației poetice, în mitologia greacă — Minz (fig.) — Pictor român, autorul tabloului „Călăreți în pă- dure” — Poet sovietic, autorul poeziei „Ovăzu-și mișcă daurita coamă”. 9) Epocă — Plantă veninoasă — Culoare de cai — Cai greu de ținut în friu. 10) Fiare săl- batică (fig.) — Cavaleria lui Suppé — A se vesteji — Moral. 11) În întregime — Militar din vechea cavalerie — Co- mandant turc — Cîntăreț cazah — Posezi. 12) Pictor rus, autorul pinzei „Troica” — Hoțul de cai din nuvelea lui Ion Slavici „Moara cu noroc” — A se ivi — Docu- mente. 13) Ciolan — Monedă bulgărească — Prefix pentru albine — Diminutiv masculin — Vest — Băiat însărcinat cu îngrijirea cailor de curse. 14) Tejghea — A brăzda — Tesătură de bumbac — Munți în U.R.S.S. — Ecvestră! 15) Ane- xat — Vehicul tras de cai, în dispariție (pl.) — Nară pătată cu alb (vorbind de cai). 16) Cal bătrîn și slab — Gropi um- plute cu apă la cursele de cai cu obsta- cole — Zeiță din mitologia greacă, care celebra pe culmile Olimpului într-un car în întregime de argint, cu roțile de aur și spițele de aramă, tras de doi cai ne- muritori — Trepte.

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului „CUVINTE... DULCI” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) PRALINE — PREFACUT. 2) LARINA — CIOCOLATA. 3) ACADELE — CIOG — SIU. 4) COCA — URDA — NAS — LT. 5) URI — SCAI — HORATIU. 6) TI — CUI — CREM — VAZ. 7) TORT — CEAI — CAVAL. 8) PO- CEALA — INSURATI. 9) RAHAT — RI — EURI — AM. 10) ARIN — NANI — CANA — O. 11) IE — GEAMURI — TARAN. 12) I — SAT — ETERIE — EVA. 13) TAT — CALI — OTIC — AD. 14) UNIT — MELASA — GORA. 15) RU- LADA — EMINESCU. 16) AL — TONA — ATIC — OLD. 17) AMAR — SUCE — HIL — R. 18) STA — NAIMI — VIZITA. 19) IARD — BRETIA — ARAG. 20) C — TARU — DANTE — ITA. 21) OM — VORBA — DALB — OL. 22) MELI- FER — LE — ALINA. 23) ORAL — LASI — ANANAS. 24) RECAS — DON QUIJOTE.

dialog cu cititorii

„Am citit în „Contemporanul” un articol despre Nicolae Filimon în care autorul — Emil Manu — afirmă, pe baza unor materiale documentare descoperite de d-sa, că Filimon ar fi scris și al doilea volum din romanul său „Ciocoi vechi și noi” și anume „Ciocoi noi”. În legătură cu aceasta vă rog să solicitați tovarășului Emil Manu să răspundă la următoarele întrebări: 1) Care sînt posibilitățile de scoatere la lumină a manuscrisului? 2) De ce acest al doilea volum al romanului este considerat mai valoros din punct de vedere social-politic?”

Doina POPESCU
studentă, București, str. Radu Vodă 22

Răspunde EMIL MANU, critic literar.

1) Urmărind cercetările de exegeză a operei lui Nicolae Filimon (G. Călinescu, G. Baiculescu, George Ivașcu, Al. Piru, Aurel Martin etc.) și adîncind studiul vieții sale prin raportări la articolele din presa contemporană scriitorului, am ajuns la concluzia că Filimon a scris și al doilea volum al romanului său. G. Călinescu întrezărea această posibilitate și din discuțiile avute pe această temă, marele profesor și istoric literar m-a îndemnat să urmăresc problema în presa vremii.

Ziarul *Clopotul* din Craiova (1883-1884), în foiletonul la care mă refeream în articolul meu din „Contemporanul” (nr. 3/1965), atestă, prin pana unui prieten al scriitorului, existența manuscrisului.

Foiletonistul din *Clopotul* îl cunoștea pe scriitor și ascultase în lectura proprie a autorului fragmente din „Ciocoi noi”. După afirmațiile sale volumul era încheiat iar apariția depindea numai de posibilitățile financiare ale autorului. După moarte, una din surorile scriitorului, Ecaterina, a luat „totul”. Aici este firul pe care s-ar putea merge. Este destul de plauzibilă ipoteza ca printre lucrurile rămase ca moștenire surorii sale să fie și acest manuscris. Rămîne de văzut cine era sora scriitorului, unde locuia și ce urmași a avut. Dacă sora lui N. Filimon s-a retras în Oltenia, atunci în arhiva cine știe cărei comune s-ar putea să existe și acest manuscris în întregime sau în fragmente. O cercetare pe acest drum ar aduce rezultate interesante pentru istoria literaturii.

2) Chiar N. Filimon, făcînd în prefața ediției princeps o paralelă între ciocoi vechi și ciocoi noi îi considera pe aceștia doi urmă mai periculoși. Autorul îi cunoștea bine fiind contemporan cu ei, iar paginile pierdute ar putea fi documente realiste ale unei epoci încă insuficient cunoscute. Din punct de vedere artistic volumul ar putea fi studiat ca literatură inspirată din realitatea vremii și ar constitui întregirea unei opere de capăt în literatura noastră. Acum, la 100 de ani de la moartea lui Nicolae Filimon, interesul pentru opera sa este cel mai sincer omagiu ce i-l putem aduce.

„Aș vrea să știu ce combustibil folosesc rachetele cele mai perfecționate?”

Gr. GEORGESCU
Arad

Răspunde ing. FLORIN ZĂGANESCU, candidat în științe tehnice.

Se socotește că realizarea rachetelor foarte puternice — sovietice sau americane — s-ar datora folosirii unor combustibili superiori, în principal combinației hidrogen lichid (carburant) + oxigen lichid (comburant). Într-adevăr, hidrogenul lichid are capacitatea calorică de aproape trei ori mai mare decît a petrolului: 27.800 kcal/kg, față de 10.250 kcal/kg.

Hidrogenul lichid, cu aspect incolor, transparent, foarte fluid, are temperatura de fierbere de minus 252,8°C și greutatea specifică de 0,07 kg/l. Avînd căldura specifică ridicată, acest lichid este deosebit de eficient și în calitate de agent termic în sistemele de răcire ale motorului-rachetă. Evident, prima utilizare a acestui fluid — pretențios în păstrare și manipulare — este de carburant pentru motoarele-rachetă unde, pentru obținerea aceleiași cantități de căldură care se degajă, prin arderea unui litru de petrol, sînt necesare doar 0,37 litri de hidrogen lichid. Acest combustibil superior a și fost folosit în calitate de carburant pentru motoarele-rachetă montate pe unele etaje reactive din compunerea vehiculelor reactive purtătoare de obiecte cosmice grele. Astfel, în anul 1964, în calitate de carburant pentru cele șase motoare RL-10 A (forță totală de tracțiune — 40,8 tone) montate pe al doilea etaj reactiv al rachetei „Saturn”-1, hidrogenul lichid a contribuit în mod eficient la „satelizarea” rachetei cabinei cosmice lunare „Apollo”, în greutate de 8,5 tone (plus 9,5 tone greutatea ultimului etaj reactiv).

Prin utilizarea acestui carburant s-a reușit mărirea cu aproximativ 50% a unui parametru important care definește posibilitățile motorului-rachetă: impulsul specific. Prin introducerea hidrogenului lichid, acest impuls crește la 420 kg/kg/s (față de circa 260 kg/kg/s în cazul folosirii petrolului). Ca urmare, greutatea utilă care poate fi plasată pe orbita de un vehicul reactiv avînd în compunerea sa etaje dotate cu asemenea motoare, crește cu 35%, deși hidrogenul ocupă un volum de circa 4,4 ori mai mare.

Cititorii noștri: NELU GOCIS — Arad, GABRIELA BATKY — Oradea, CONSTANTIN PREDĂ — Vărbilău (Ploiești), GH. RADOSLAV — București, KIRGZ MOS — Constanța, ENE PARASCHIV — Timișoara, GASPĂR ȘTEFAN — Rupea (Brașov), ION ANDREESCU — Ploiești, ȘERBAN BOGDAN — Roman ș.a., ne scriu că citesc cu plăcere revista noastră, avînd cuvinte de laudă pentru unele rubrici (Memento, Cadran internațional, Dialog cu cititorii) sau pentru unele articole, reportaje, note de drum.

Colectivul redacțional le mulțumește tuturor pentru caldele scrisori și li asigură că va depune noi strădanii pentru necontenita îmbunătățire a conținutului și aspectului grafic al „Flacării”.

ALEXANDRU BĂRBULESCU, elev din Călărași, are despre revista noastră o opinie cu totul contrarie celor mai sus exprimate. El consideră că „Fotoreportajul săptămîinii” ocupă prea mult spațiu; că rubrica „Memento” nu aduce nimic în plus față de alte reviste; că rubrica „Am văzut în magazine” este o reclamă deghizată. E drept, opiniile tînrului nostru corespondent nu sînt total negative: el apreciază ca pozitive unele din reportajele noastre documentare, ca și materialele apărute în rubrica „Sport”, ciclul „Peisajul contemporan al patriei noastre”, rubrica „Cadran internațional” ș.a.

Aprecîem felul deschis și sincer în care cititorul nostru ne face cunoscute părerile lui despre revistă. Asta nu înseamnă că îi și împărțim toate părerile. Sprijinindu-ne pe un număr considerabil de scrisori ca cele citate azi, noi continuăm să credem: că spațiul de 2 pagini acordat „Fotoreportajului săptămîinii” nu este prea mare, ci doar este nevoie ca această

N. FILIMON A SCRIS ÎNCĂ UN VOLUM?

NICOLAE IORGA

rubrică — ca și toate celelalte de altfel — să fie mereu actuală și interesantă; „Memento” — considerăm noi — aduce nu numai niște simple informații cu privire la activitatea artistică pe săptămîna următoare apariției revistei, ci și opinia (concentrată în câteva concise aprecieri) a unor croniciari de specialitate, competenți, în măsură să-l ajute pe cititor în alegerea unui spectacol, film, a unei cărți, a unui disc. Cu aceeași intenție, de a da un ajutor cititorilor, apare și rubrica „Am văzut în magazine”... De altfel, despre această rubrică, o colegă a corespondentului nostru, eleva ESTERA CREȚU din Reșița, scria: „...chiar acum cînd stăteam pe gînduri ce să-i cumpăr mamei de 8 Martie, ultimul număr al revistei mi-a venit în ajutor și m-am putut hotărî”.

Vedeți, așadar...

„Care sînt cele mai de seamă lucrări în domeniul istoriei ale marelui cărturar român Nicolae Iorga?”

I. SOLOVĂSTRU
contabil, com. Valea Lungă, rn. Luduș
și Gh. DONESCU, Făgăraș

Răspunde GH. CRONȚ, doctor în științe istorico-juridice, de la Institutul de istorie al Academiei R. P. Române.

Profesor universitar la vîrsta de 24 de ani, Nicolae Iorga (1871-1940) a fost un învățat de reputație mondială. Ca istoric, dar și ca scriitor, ca ziarist și ca om politic, el a publicat peste o mie de volume, peste 12.000 de articole și aproape 5.000 de recenzii! Principala sa activitate, susținută de o mare pasiune științifică și de o excepțională putere de muncă, a fost cea de cercetare istorică.

Iorga a cercetat numeroase arhive din țară și din străinătate și a publicat în întregime sau în fragmente mii de documente necunoscute pînă la el cu privire la istoria poporului român. A colaborat cu studii și articole la marile colecții de istorie universală. A conferențiat și a făcut comunicări în multe universități străine și în congresele internaționale de istorie. A tipărit lucrări de istorie în limbile franceză, germană, italiană și engleză. Nici un alt istoric român n-a scris atît de mult pentru a înlesni cunoașterea istoriei poporului nostru.

A făcut cercetări de istorie economică, socială, militară și politică. A scris despre arta, literatura și instituțiile vechi. A examinat influențele străine. Studiind multilateral istoria poporului nostru, Iorga a redactat, în ultimii ani ai vieții sale, marea sinteză în zece volume *Istoria românilor* (București, 1936-1939). Dintre lucrările de istorie universală, remarcabilă este mai ales *Istoria Imperiului otoman*, în cinci volume, publicată în limba germană între anii 1906 și 1913. Are o mare valoare și *Sinteza istoriei omenirii*, publicată în patru volume în limba franceză, între anii 1926 și 1929.

Opera sa ne apare însă plină de contradicții, deoarece se bazează pe o concepție idealistă asupra istoriei. N. Iorga a idealizat, în general, orînduirile sociale precapitaliste și a apărut orînduirea capitalistă, dar a relevat adeseori, cu adevărat spirit critic, nedreptățile și împărțirile practice de clasele dominante.

Numeroși învățați străini și-au exprimat admirația lor pentru opera istorică a lui Iorga. Un număr de 21 academii și societăți științifice din străinătate l-au ales membru corespondent, iar zece universități străine l-au proclamat doctor „honoris causa”. Luînd poziție curajoasă împotriva politicii prohibitive a legionarilor, Iorga a fost asasinat de către aceștia, în noiembrie 1940.

Pentru a pune în adevărată ei lumină opera istorică a savantului, au fost incluse în planul de lucrări al Institutului de istorie al Academiei R. P. Române cercetări privind contribuția pozitivă a marelui nostru învățat la progresul științei istorice.

POȘTA NOASTRĂ

CELLU BUZOIANU, PIATRA NEAMT. În transcrierea cuvîntului român și a celor înrudite, noi folosim de o bucată de vreme — așa cum puteți vedea în paginile noastre — pe *ă* și nu pe *i*. Cit privește alte publicații, se pare că această transcriere cîștigă teren din ce în ce mai mult. De sigur că pînă la urmă specialiștii își vor spune cuvîntul și se va ajunge și în presă la o transcriere unică, așa cum s-a ajuns și în alte domenii.

ELENA MATEI, LUGOJ. În cadrul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” există, desigur, o facultate de cinematografie care la rîndul ei are mai multe secții (regie, operatorie, filmologie). Viitorii regizori și operatori capătă încă de pe băncile institutului, pe lîngă cunoștințele de strictă specialitate, și primele noțiuni privitoare la montajul cinematografic.

NICOLAE PARTENIE, CRAIOVA. 1) În secolele XVII—XVIII și chiar XIX, în care țările romîne, înfeudate imperiului otoman, nu mai aveau dreptul de a bate monedă proprie, în Moldova și Valahia circulau monezi turcești, rusești, austro-ungare și chiar italiene, franceze și olandeze. De largă circulație au fost la un moment dat guldenii de aur olandezi. Aceștia aveau în efiege o stemă pe care se afla un leu. Această efiege stă la originea actualei denumiri a monedei românești.

2) Primele ziare în limba română au fost: „Curierul Românesc” al lui L. Heliade Rădulescu (București — 1829); „Albina Românească” a lui Gh. Asachi (Iasi — 1829) și „Gazeta de Transilvania” a lui G. Barițiu (Brașov — 1838). 3) Obiceiul stringerii mînilor există — cum se spune — de cînd lumea. Romanii, de pildă, obișnuiau și ei să se salute stringîndu-și mîna. Dar originea acestui obicei ne duce mult mai departe în timp decît antichitatea romană: în preistorie, în epocile îndepărtate ale primelor începuturi de viață socială. Pe atunci, natura inconjurătoare era plină de primejdii pentru om. Or, solidaritatea și intrajutorarea membrilor comunităților umane primitive constituia pentru fiecare individ în parte un mijloc de a birui aceste primejdii. Mîna în mîna cu semenul său, omul putea să învingă multe vitregii ale naturii. De aci valoarea simbolică a stringerii mînilor.

LYA HARMATIUC, CÎMPULUNG-MOLDOVENESC. Rectificăm răspunsul pe care vi l-am dat în revista noastră nr. 10 din 6 martie a.c.: Iolanda Balaș activează la clubul sportiv „Steaua”.

V. SILVIAN

COMBUSTIBILUL SUPRARACHETELOR

OPINII ALE CITITORILOR

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Ștefan Petrescu, maistru-mecanic, orașul Gh. Gheorghiu-Dej, reg. Bacău, str. Casin, bloc 1, ap. 4: teme profesionale (mecanică), ilustrate; Tiana Ioaniteșcu, contabilă, Galați (Țigîna), bl. C 20, ap. 4: literatură, filozofie; Cleopatra Vicocenco, țesătoare, com. Măgureni, rn. Cîmpina; teme diverse; Angela Nicolaescu, bibliotecară și Victoria Nuțu, funcționară, com. Cuza Vodă, rn. Călărași; teme diverse; Valentina Ivanov, elevă, com. Satchinez, rn. Sînnicolau Mare; ilustrate.

REFLECȚII COTIDIENE

Magazinele de artizanat expun produse inspirate de arta populară. N-am auzit de tradiția coape-papierului și nici de aceea a lămpilor din coarne de bou. Excesul de zel al cooperăției meșteșugărești ar fi acceptabil dacă n-ar fi și un alt exces. Al prostului gust. Nu e oare firesc să se vîndă și obiecte de artă populară autentice? De ce numai inspirate?

★

Intr-o condică de sugestii a unei florării cineva a consemnat: „Staniolul în care sînt învelite vasele cu flori e inestetic. Propun ca vasele să fie din ceramică colorată”.

Pe contrapagină, responsabilă magazinului notează: „Dimpotrivă, staniolul e mai frumos. Apoi tovarășul nu știe că vasele emailate împiedică pătrunderea aerului iar florile, în aceste condiții, s-ar sufoca”.

Atunci de ce le vînd gata veștite?

★

În fața Ateneului R.P.R., după ce asculti un concert de Beethoven și pleci, coborînd scările somptuoase, printre coloane antice, te trezești în fața unui soclu pe care cițiva alergători cu mîinile întinse par să-și ia startul din fața solemnelui edificiu muzical. În dreapta, pe un postament mai mic, stă, modest... bustul lui Eneșcu.

★

Muiată în bronz, statuia lui Eminescu străjuiește una din cele

mai circulante intrări în vechea grădina a Cișmigiuului. Acolo se mîncă semințe, înghețată Polar, se flirtează duminical, iar fotografii ambulante te immortalizează a la minut. Mă gîndesc că ar putea să-și vină ideea să renunțe la vechea recuzită: mici automobile, urși împăiați, turbane orientale.

— Nu faceți o poză cu Eminescu?

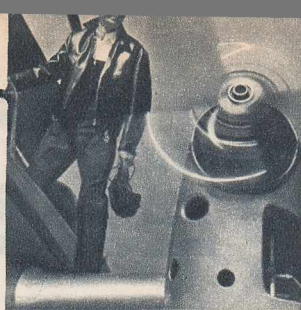
★

Presă a criticat acele cofetării care expuneau în vitrine creații sculpturale din zahăr și ghips colorat: monumente, inscripții etc. Au dispărut. Acum sînt expuse flori, bibelouri, vase. Ciudat, la nici o cofetărie — cel puțin dintre cele centrale — celui ce aranjează vitrinele nu i-a venit în minte să expună și... prăjituri.

★

Pe bulevardul 6 Martie, pe bulevardul Magheru și pe alte bulevarde sînt în renovare centre de pîine, restaurante, magazine cu produse textile. Inițiativa e excelentă. O să dispară tejeheaua roasă, peretele zugrăvit cu flori și igrasia. Numai că au trecut luni de zile și încă ne aflăm în stadiul de materie primă depozitată. Cine plătește paguba? Sau poate sfaturile populare raionale vor să bată recordul original al unei parfumerii de pe bulevardul 6 Martie (vizavi de Facultatea de științe juridice) unde inventarul a durat patru luni.

C. N. CONSTANTINIU

Pilotul încercător Octavian BĂCANU.

Fotografie de A. Mihailopol

Aș scrie pe o frunză din cer. I-aș desena fețele, amîndouă, cu ritmuri de poem.

Dar cerul e atît de sus! Cum să-i ating ramurile?

Fie dar. Scrie, condeiele, pe țărîna, două vorbe și un gînd despre omul îndrăgostit.

E pilot de înaltă calificare. „Încercător” — așa i se spune, pentru că încearcă, el cel dintîi, aparatele de zbor. Le înalță, le coboară, le stîmbește, le domolește. Și le întreabă. Ascultă din mers suflarea lor, le dezleagă răspunsul. Nici un amănunt nu-i scapă. Își îndeamnă pasărea de metal, pe vreme calmă sau în bătaia vînturilor, zi-noapte, lingă stele sau lingă somnul ierbii. E un diagnostician. Orice dereglare a organismului, cît de mică, trebuie curmată. Numai un aparat perfect sănătos va primi îngăduința să treacă la rosturile sale.

Și acum, dragi cititori, dați capul pe spate și duceți palma streșină la ochi. Priviți în zenit. Acolo, în cartea de sus, veți zări o cifră: 10.000. De fapt, e rotunjită în minus. Îi puteți așeza înainte un „peste”. Cifra reprezintă numărul zborurilor de încercare efectuate pînă acum de către omul îndrăgostit. Firește, zborurile cu alt caracter nu sînt incluse.

Vîrsta: 38 de ani. Zvelt și sprinten. Suride inteligent; cu buzele întredeschise. Sprîncene bogate, voluntare. În părul negru s-au ră-tăcit cîteva fire din beteala norilor albi, vîratici.

DRAGOSTE

de Eugen FRUNZĂ

O pasiune: acrobația.

Dacă ați asistat vreodată, în ultimii ani, la un miting de aviație și v-ați sucit gîtul în văzduhul dezlăntit, atunci aflați că, acolo, între neastîmpărații cerului, fulgera și dinsul.

Cu vreo doi ani în urmă, după atente și severe pregătiri, s-a urcat la amiază într-un avion românesc IAR-814 și a zburat, în circuit închis, fără aterizare, pînă la prinzul următor. Cam 22 de ore în aer. Distanța parcursă: 4.460 km. Record mondial.

Încolo, îi plac mai ales schiul și înotul. Îi plac...

— Saint Exupery, Hemingway, Rebreanu... — Primul — probabil pentru că a fost aviator?

— Poate, intrucîtva. Dar mai cu seamă pentru că scrie pasionant. Și, iertați-mi salturile, nu-mi displace de loc Viki Baum. „Arborele care plînge” m-a cucerit.

— Și alte preocupări? — Un manual de acrobație și înaltă acrobație. Aș vrea să redactez lucrarea pînă într-un an. Și între timp să-mi continui zborurile...

— Imi închipui, în sfîrșit... Adică vreau să spun că profesiunea dv. implică riscuri și primejdii. Nu v-ar ispiți totuși o viață mai... terestră?

Zîmbește fugar, dezvăluindu-și pentru o clipă dinții.

— Vedeți, riscurile sînt minime în condițiile tehnicii moderne. Și apoi, ceea ce facem noi nu înseamnă pur și simplu exercitarea unei profesii. E vorba de o mare dragoste.

— Cu alte cuvinte, iubiți!...

— Și cum!

Condeiful a scris pe țărîna, după cum și cît s-a priceput. Iar dacă a picurat într-insul și un strop de cer, meritul nu ne aparține — nici lui și nici mie — ci omului îndrăgostit.

MARGARINA VITAMINIZATĂ

O grăsimă de origine vegetală ce înlocuiește în foarte bune condițiuni untul atît la prepararea prăjiturilor cît și la diferite preparate culinare

cadran

INTERNATIONAL

WEEKEND

La Chequers, într-un cadru natural odihnitor, se află reședința de țară pentru weekenduri a primului ministru al Angliei. În același loc sînt convocate uneori consfătuiri mai importante — cum a fost de pildă cea consacrată politicii militare engleze.

La sfîrșitul săptămîinii trecute, la porțile Chequersului au bătut oaspeți neașteptați: demonstrații pentru dezarmarea nucleară, un grup din rîndul miilor de englezi care mărșăluiau spre Londra. Manifestanții și-au depus pancartele și au plecat. De altfel scena s-a repetat, în diferite variante, la Washington în fața Casei Albe și la reședința președintelui de la „ranch”-ul său din Texas.

Ce s-a întîmplat înăuntru nimeni nu știe. Ziarele sînt pline de relatări asupra întîmplărilor de afară, al căror sens nu poate scăpa nimănui, nici chiar celor ce și-ar arunca o privire de la fereastra reședințelor sus-amintite.

Doamna Peggy Duff, secretara generală a mișcării „Campania pentru dezarmare nucleară”, explica ziaristilor că anul acesta participanții englezi la demonstrație au fost determinați să pornească la acțiune „de decepția pe care le-a provocat-o politica dusă de guvernul laburist față de Vietnam cît și în problemele păcii și dezarmării nucleare”.

Duminică la ora 5, cînd demonstrații, ajunși în apropierea Londrei, se pregăteau după bunul obicei englezesc să-și ia ceaiul, cîțiva oratori au luat cuvîntul în

diferite grupuri, criticînd viu politica laburistă. Agenția France Presse, care semnalează acest episod, nu ne poate spune ce s-a petrecut la aceeași oră la Chequers cînd locatarii de acolo se pregăteau să-și ia și ei ceaiul. Inșă alte surse engleze ne informează că în ultimul timp în cadrul weekendurilor de la Chequers sînt puse în discuție planuri care nu au nimic cu preocupările demonstrațiilor. Corespondentul diplomatic al săptămînalului Sunday Mirror semnalează că a fost discutat și elaborat un proiect personal al primului ministru Harold Wilson cu privire la crearea unei „Forțe nucleare a Pacificului”, un fel de corespondent în Asia de sud-est al „Forței nucleare atlantice”. Forța ar urma să fie constituită din bombardiere cu arme nucleare, la care Anglia ar aduce contribuția principală — bombardierele V staționate la Singapore — și ar urma să dețină rolul conducător. Anglia și Statele Unite vor avea un drept de veto absolut asupra activității Forței, iar țările nenucleare din regiune ar urma să aibă „un cuvînt” în stabilirea obiectivelor. Planul Wilson urmează să fie prezentat în mod neoficial în fața conferinței militare a S.E.A.T.O., care se va întruni curînd la Londra.

Nu este de așteptat ca un asemenea proiect să aibă o soartă mai bună decît cel al forței nucleare atlantice. El poate provoca doar dezamăgiri și mai mari ale opiniei publice engleze față de politica guvernului laburist. În afară de cazul că nu va grăbi convingerea locatarilor de la Chequers că weekendul ar putea fi petrecut și altfel. De pildă, luînd ceaiul cu demonstrații pentru dezarmarea nucleară și nu pregătind planuri pentru continuarea cursei înarmărilor.

N. LUPU

O FEREASTRĂ SPRE TEATRUL GREC

În librăriile Atenei a apărut studiul „Sfîntul Bachus” de Alexis Solomos. Autorul, fost regizor al Naționalului grec, conduce anul acesta cunoscutul teatru Proscenium, renumit prin punerea în scenă a unor spectacole de înaltă tinută artistică.

Obiectivul unic al volumului de 250 pagini este de a așterne o punte peste prăpastia a 19 secole, necunoscute încă (300 î.e.n.-1800 e.n.), ale îndelungatei istorii a teatrului grec. Este vorba de perioada în care vocea teatrului a fost înăbușită în cea mai mare parte de religie, răzbind cu greu în viața zilnică a societății, perioadă care se întinde pînă în epoca de înflorire a genului teatral cunoscut sub denumirea de drama cretană.

Este interesant de amintit că acestei din urmă perioade îi aparține și piesa „Erotocritos”, scrisă de Vițenzio Cornaro, cunoscută în România prin manuscrisul ilustrat ce se păstrează în Biblioteca Academiei R. P. Române. Savantul grec Leandros Vranis a prezentat recent o comunicare interesantă despre prețiosul manuscris, după ce a vizitat în acest scop țara noastră.

Respingînd ca nefondate părările acelor teatologi care au socotit că în timpul celor 19 veacuri arta teatrală nu ar fi supraviețuit în Grecia sub nici o formă, regizorul Solomos ajunge la o total altă concluzie. El se bazează pe studierea a zeci și sute de documente găsite în mai multe arhive: cele 40 de pagini de note bibliografice de la sfîrșitul volumului atestă strădaniile, seriozitatea și scrupulozitatea cu care autorul a aprofundat această temă pe care nimeni pînă la el n-a abordat-o.

Autorul afirmă că, potrivit documentelor vremii, în evul mediu capii bisericii au blestemat teatrul și apărătorii lui. Menționînd aceste biesteme ale bisericii în studiul său, autorul le folosește numai pentru a demonstra că, în pofida opreliștilor, arta lui Dionysos a continuat să se manifeste.

În constatăriile sale autorul ține seama și de concluziile numeroaselor cercetări istorice actuale întreprinse în diverse sectoare ale elenismului medieval. Și aceste cercetări dovedesc fără putință de tăgădat faptul că au existat centre unde s-a cultivat arta teatrală prin reprezentațiile numite „mis-

tere”, care aveau ca personaje diavolul, îngerii, precum și teme ca raiul, iadul etc. Paralel lua amploare arta mimilor, conservîndu-se astfel și elementul de comedie al teatrului.

Concluziile îndrăznețe și surprinzătoare, dar totdeauna documentate, ale cercetătorului, care răsfoiește din temelii păreri de puterea axiomei, deschid astfel un nou capitol al milenarei istorii a teatrului grec.

Atena, aprilie 1965

C. ALEXANDROAIE

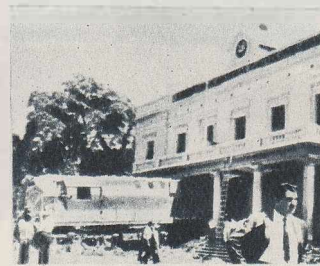
A INTRAT UN TREN ÎN GARĂ...

Trenul din Buenos Aires a intrat în gara Tucuman cu 80 de kilometri pe oră. Oamenii de pe peron, mai întîi surprinși și apoi îngroziți, au văzut cum puternica locomotivă diesel și cele 19 vagoane nu și-au încetinit de loc viteza. Trenul răsturnă opritorul de linie, rula prin hala gării și se opri abia afară, pe Plaza Alberdi; frînele încetaseră să funcționeze.

Vinzătorul de bilete Julio Martinez a povestit ulterior că, la un moment dat a văzut călătorii fugind din fața casei de bilete strigînd: „Vine trenul!” Julio năvăli afară și văzu locomotiva gonind tocmai prin hală. Ea dărmase cîteva coloane de sprijin și ca urmare acoperișul a căzut trosnind peste vagoane.

Cel mai de necrezut lucru în acest neobișnuit accident de cale ferată este faptul că s-a soldat cu un singur rănit ușor, conducătorul de tren Reimerio. Din prudență el a sărit din tren cînd acesta a intrat în gară.

(După „Bunte Illustrierte” — München)

SECAM

Principiul televiziunii în culori se bazează pe un dublu fenomen: de adăuune și de scădere. În ce privește adăuunea, se adaugă emisiunii în negru și alb cele trei culori fundamentale: albastru, roșu și verde. Semnalele colorate sînt transmise unul după altul de un „tun” — tubul catodic. Aceste semnale lovesc cele 1.200.000 puncte ale ecranului, grupate de triade. În ce privește scăderea, dat fiind că albul reprezintă suma celor trei culori fundamentale, este suficient să ai două din cele trei culori de bază, de pildă albastru și roșu, pentru ca, scăzîndu-le din culoarea albă, să obții verdele, cea de-a treia culoare de bază. Toate sistemele examinate la recenta Conferință de la Viena a Comitetului consultativ internațional pentru radiocomunicații sînt bazate pe acest principiu.

Deosebirea esențială între sistemul american (împreună cu varianta sa vest-germană) și sistemul francez constă în modalitatea de transmitere a semnalelor cu cele două culori de bază, roșu și albastru. Procedul american (NTSC) constă în transmiterea lor simultană cu ajutorul unei subpurătoare, modulînd însă fiecare semnal în mod diferit: modulația de frecvență pentru un semnal, de amplitudine pentru altul.

Procedul francez, SECAM — asupra căruia s-a oprit alegerea a 23 de țări, din totalul de 43 participante — constă în transmiterea pe rînd a semnalelor cu ajutorul unei subpurătoare. Avantajul constă în faptul că nu se folosește decît un singur tip de modulație a unei subpurătoare, respectiv cea de frecvență, mult mai puțin influențată de perturbațiile de propagare. În felul acesta operațiile de reglare a imaginii la recepție sînt reduse la minimum. Tot sistemul francez, prin folosirea releeilor care nu deformează de loc calitatea imaginilor în culori, permite transmiterea imaginii la mari distanțe. Un alt avantaj al sistemului francez este că nu necesită schimbarea aparatului de transmisie, lucru foarte important pe plan economic.

După cum se știe, recent s-a încheiat un acord franco-sovietic privind folosirea procedului de televiziune în culori. Imediat după anunțarea acestei știri, societatea americană ABC (a treia ca importanță dintre marile companii de televiziune din America, căreia îi revine 25 la sută din piața americană) a hotărît să folosească sistemul francez SECAM pentru înregistrarea prealabilă a programelor sale.

Muncitorii din Savona (Italia) au organizat o grevă generală și o manifestație pe străzile orașului pentru a cere încetarea concedierilor, revenirea la orarul normal de lucru și mărirea salariilor.

Un al doilea tunel sub Alpi — „San Bernardino” — a fost străpuns recent, însă darea sa în folosință va avea loc abia peste 2 ani. Fotografia înfățișează momentul întîlnirii celor două echipe care au luat cu asalt stîncă dinspre nord și sud.

Doă aspecte de la demonstrațiile care au continuat să aibă loc în aceste zile împotriva agresiunii americane în Vietnam: studenți australieni manifestați pe străzile orașului Sidney (fotografia de sus); pichete de demonstrații la Montevideo, capitala Uruguayului (fotografia de jos).

În altă ordine de idei, de unde până în prezent numai compania americană RCA fabrica tuburile catodice folosite și la sistemul francez SECAM, Compagnie Française de Télévision a trecut în colaborare cu Societa Electronica Italiana (SEI) la fabricarea de tuburi catodice de dimensiuni mai mici și mai luminoase decât cele produse de RCA. În felul acesta CFT nu mai depinde pentru aprovizionare de firma americană.

AI. POMPILIU

NU IESE FUM, FĂRĂ FOC...

De cităva vreme, ex-Majestatea Sa imperială Albert I (Kalonji) al Casaiului de Sud, în prezent prinț al domniului Chombe „un moiești” ministru al agriculturii (depre care unii spun că se află într-o profundă, inegalabilă și remaiintă de dezordine) în „guvernul” de la Leopoldville suferă de dureri de cap și insomnii.

Motivul: se apropie data deshidierii unui proces care, după cum apreciază majoritatea cotidianelor africane, „se anunță a fi oarte interesant”.

Despre ce este vorba? Se pune că un săptăminal parizian ar fi apucat să relateze că ex-berbert I, ...ar fi mîncat zece paizian congolezi, printre care doi oști miniștri în guvernul lui Parioce Lumumba. Lectura acestor înduri l-a făcut pe „împărat” să e adreseze imediat justiției, acund săptăminalul francez de „de-ăimare”, deoarece, zice el, acesta nu dispune de nici o dovadă ... canibalismului meu”. „Ne înrebăm, scrie în legătură cu aceasta cotidianul Alger Republicain, de ce Kalonji a ales să dea n judecată tocmai un ziar paizian care a scris numai citeva uvinte, în timp ce ar fi putut hema în fața justiției întreaga resă africană, spre exemplu. Probabil crede că, o dată recunoscut nevinovat de justiția franceză, u putea apărea în chip de inger n fața tuturor”. Iar postul de adio al răsculaților congolezi ublinia la rîndul său zilele treute: „Dacă este atât de sigur că va câștiga procesul, nu vedem ici o justificare a zbuiciumului lui Kalonji. Probabil că și-a amîntit ubit de un anume proverb, care pune că «Niciodată nu a ieșit um, fără să se facă foc». Știe el e știe”.

Alger, aprilie 1965

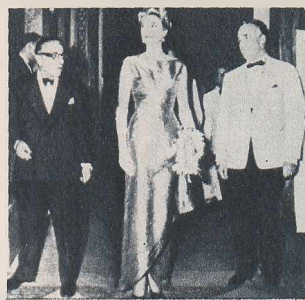
C. BENGA

„...STAȚI ACASĂ!”

Campania lansată de autoritățile americane pentru economisirea dolarilor pe care turiștii îi cheltuiesc în străinătate s-a materializat în două sloganuri: „U.S. stay home!” (americani, stați acasă!) și „See America first!” (vizitați mai întâi America!). Dar publicitatea făcută acestor lozinci n-a avut efectul scontat. Prezentarea în termeni dramatici a consecințelor deficitului balanței de plăți a S.U.A., care s-a ridicat în anul 1964 la trei miliarde de dolari (din care turiștii au cheltuit 1,7 miliarde dolari), n-a impresionat, pare-se, opinia publică. Dimpotrivă, s-au făcut auzite remarci caustice privitoare la o serie întreagă de posibilități de economisire la alte capitale, ignorate de autorități, cum ar fi, de pildă, cele legate de întreținerea de bazo militare în străinătate. Nici glasul ministrului de interne, Stewart Udall, care a declarat că „Santa Fe este la fel de interesantă ca Sevilla, New Orleans oferă la fel de multe distracții ca și Napoli, insula Kanai (arhipelagul Hawaii) are mai mult farmec decât Capri, iar colinele din San Francisco sînt tot atât de fascinante ca cele ale Romei”...nici apelul vicepreședintelui Humphrey nu au determinat pe americani să stea acasă și să viziteze mai întâi America. Revista U.S. News and World Report semnala că „cetățenii americani ignorează apelul guvernului de a vizita mai întâi America și de a ajuta în felul acesta la îndreptarea deficitului balanței de plăți”.

Scoaterea din birourile de eliberare a pașapoartelor a afiselor companiilor de turism nu a diminuat nici ea afacerile acestor companii, cu atât mai mult cu cît, după cum observa un agent de publicitate, cînd cineva se duce să-și scoată pașaportul știe dinainte unde vrea să plece... Un purtător de cuvînt al Departamentului de stat, căutînd să explice eșecul apelului guvernamental, declara: „E la fel ca și cu prohibiția. I s-a interzis americanului să consume băuturi alcoolice și abia atunci a bătut mai mult”. Dar pe lângă acest spirit de contracție s-a exprimat și teama că autoritățile ar putea introduce pe viitor un impozit special pentru călătorii turistice în străinătate și de aceea mulți americani se grăbesc... să nu-l plătească.

Z. FLOREA

Cei doi protagoniști ai conflictului din micul principat Monaco: armatorul miliardar Onassis (stînga) și prințul Rainier; în mijloc, prințesa Grace.

ONASSIS AȘTEAPTĂ

Conflictul Rainier-Onassis se desfășoară din plin. Obiectul: găina de aur pe care o constituie veniturile produse de principatul Monaco. Bogatul armator grec vrea să reînvie timpurile antebelic cînd aurul curgea gîrlă în minusculul principat. El dorește însă ca suvoiu să se îndrepte numai spre seifurile sale.

...Lupta a început, nu dintr-odată fățiș, după război. La cîteva ani după terminarea acestuia, afacerile se învioraseră; fără a atinge însă nivelul dinainte. Cei ce erau dispuși să cheltuiască într-o noapte averi fantastice la masa de joc începuseră să se rărească sau să frecventeze alte meleaguri. Era nevoie deci de noi investiții pentru a reda Monacoului strălucirea de altădată. În acel moment și-a făcut apariția miliardarul Aristotel Onassis. În scurtă vreme el a pus mina pe 52% din acțiunile lui „Société des Bains de Mer”. Societatea luase ființă cu un secol în urmă. Pentru a da impuls afacerilor, prințul Carol III a abolit impozitele directe. Tezaurul monegasc era finanțat prin cei 5% vîrșai de societate din toate încasările.

După război, Onassis a devenit prieten intim al prințului Rainier și a promis că va face mari investiții. Concret însă nu a făcut prea mare lucru. A adus cîteva îmbunătățiri localului Operei iar legătura sa cu marea cîntăreață Maria Callas a constituit un argument publicitar pentru principat. La fel și călătoriile lui Churchill pe iahtul său. Planurile sporiții teritoriului principatului cu 26 ha, prin construirea unei peninsule artificiale, au fost, deocamdată,

abandonate. Onassis invoca mereu lipsa capitalurilor.

Jena financiară a lui Rainier, tot mai accentuată în vremea din urmă, a constituit pricina nașterii și intensificării conflictului dintre prințul încoronat al Monacoului și regele nelncoronat al principatului. Onassis refuza orice convorbire pentru a se ajunge la o înțelegere. El urmărea să împingă lucrurile pînă la falimentul financiar al prințului.

Situația a evoluat pînă acolo încît lui Rainier nu i-au mai rămas, după cum se spune, decît două soluții: să taie găina de aur sau s-o vîndă. Într-o încercare de a-și ingenuchia adversarul, el a vînturat ideea naționalizării „Societății”. Aceasta ar fi dus însă la secătuirea surselor sale de venituri. S-a mai vorbit și despre vinderea bunurilor. Pînă acum nu s-au prea găsit însă amatori, întrucît Onassis dispune de majoritatea acțiunilor. În ceea ce-l privește, Onassis a sugerat și el două soluții: vinderea societății (în care case lui i-ar reveni cea mai mare parte a beneficiilor) sau „relansarea” Monacoului cu condiția ca el să păstreze conducerea deplină. Ultima soluție ar duce la preluarea de fapt în stăpînire a principatului. Pentru a nu ceda, prințului îi mai rămîne o singură soluție: restabilirea impozitelor directe. Aceasta ar însemna însă sfîrșitul unei epoci și deci încetarea rațiunii de existență a principatului în formele actuale. Din punct de vedere financiar el nu ar mai prezenta atunci un interes atît de mare pentru cercurile financiare care și-au ales ca sediu Monaco tocmai pentru avantajul inexistenței impozitelor directe pe teritoriul principatului.

Cum se va soluționa conflictul? Probabil că după regulile clasice ale capitalismului: cel mai puternic îl va înghiți pe cel mai slab. După cum se afirmă, Onassis este cel care are cele mai puternice atuuri. El mai poate aștepta.

Eugen PHOEBUS

„LIPSĂ DE MATURITATE”

„Evenimentele din Selma și Vietnam prezintă S.U.A. din nou — așa cum se întîmplă periodic — într-o lumină nefavorabilă. Din

nou se fac auzite îndoieli asupra dreptului legitim al Americii de a se prezenta ca forță conducătoare a lumii occidentale.

Milioane de oameni din întreaga lume au putut urmări pe ecranele televizoarelor scenele ce s-au petrecut la Selma. Membri ai poliției americane, cu înfățișare brutală și căști de oțel, ciomăgeau cu plăcere vădita o coloană de negri lipsiți de apărare. Acești oameni care, cu boccele de așternut pe umeri și provizii sărăcicioase, se aflau în drum spre Montgomery pentru a înainta o petiție, au fost tratați cu gaze lacrimogene. La Selma și-au găsit moartea doi demonstranți albi: unui preot din Boston i-a fost spartă baza craniului de către huligani rasiști; o femeie din Chicago, mamă a cinci copii, a fost împușcată la volan.

Țara în care se poate întîmpla așa ceva pretinde că apără Vietnamul împotriva asaltului comunist. Ea face acest lucru cu ajutorul «echilibristicii» pe marginea prăpastiei, recurgînd la metode din ce în ce mai riscante (...).

La început se spunea că S.U.A. intenționează numai să ajute o țară liberă să-și mențină independența; apoi s-a afirmat că trebuie împiedicată expansiunea comunistă în Asia. În fine, acum se spune că în Vietnamul de sud se află în joc securitatea și interesele vitale proprii. În afară de aceasta mai există un fel de axiomă: cu cît hotărîrile ce urmează a fi luate pot avea consecințe mai grave, cu atît mai restrîns este cercul oamenilor care iau aceste hotărîri. În ultimă instanță, hotărîrea se află în mîna unui singur om, în mîinile președintelui Johnson, renumit pentru măiestria sa în politica internă, măiestrie care însă în politica externă a rămas în mare măsură nedovedită.

Este oare de mirare că numeroși oameni, îndeosebi în Europa occidentală, manifestă dispreț pentru o țară care în interiorul ei permite excese ca cele de la Selma, iar în exterior întreprinde acțiuni riscante ca cele din Vietnam care (...) ar putea declanșa cel de-al treilea război mondial?

Desigur că Selma și Vietnamul nu sînt decît prilejuri actuale pentru o critică care are un caracter mult mai general. Eu nu mă refer la adversarii notorii ai Americii, ci numai la numeroșii oameni binevoitori. ...Ei reproșează S.U.A. o listă mare de greșeli, care toate împreună echivalează cu un certificat de incapacitate (...) pe scurt, lipsa generală de maturitate”.

(Din „Die Weltwoche” — R.F.G.)

O imagine a „febrei aurului” ediția 1965. Localitatea Cristalina, situată a 120 km de Brasília, în statul Goiás, a fost de-a dreptul invadată de zecimarii brazilieni dornici să se îmbogățească peste noapte, după ce un căutător de pietre prețioase a descoperit aci cristallul de stîncă, de o oarte mare valoare.

Participanții la tradiționalul marș de primăvară pentru pace din Anglia au demonstrat cerînd reducerea cheltuielilor militare și încetarea agresiunii în Vietnam.

O violentă tornadă s-a abătut asupra mai multor localități americane, provocînd mari pagube. În fotografie: o imagine din Conway (statul Arkansas — S.U.A.) după trecerea tornadei.

Vreți un ten mereu proaspăt?

**Folosiți produsele
T E N O F I N**

- Pentru tenul uscat, masca de frumusețe Tenofin emolientă
- Pentru tenul gras, masca de frumusețe Tenofin astringentă
- Pentru orice ten, masca de frumusețe Tenofin pe bază de parafină.